

KONCEPCE EKONOMICKÉHO ROZVOJE MĚSTA

Kancelář primátora města Brna
Kancelář strategie města

Preamble

Koncepce ekonomického rozvoje města (dále jen KERM) vycházející ze Strategie pro Brno je založena na předpokladu významu globální konkurenceschopnosti jako základního konceptu tvorby moderní ekonomické základny města. V tomto smyslu navazuje na dříve definovaný strategický princip postupné přeměny industriální ekonomiky na ekonomiku postavenou na znalostech. Tímto se plně využije jedinečných předpokladů, kterými Brno disponuje.

Prostřednictvím Koncepce ekonomického rozvoje města chce Brno určit faktory, které zásadním způsobem zvyšují konkurenceschopnost města jako investiční destinace, a nalézt způsoby, jak tyto faktory přímo i nepřímo stimulovat.

Z hlediska posilování konkurenceschopnosti je rovněž cílem dosáhnout stavu, kdy stávající podnikatelské subjekty působící v Brně budou posilovat svou výkonnost a exportní schopnost za významné podpory města. Současně bude Brno natolik atraktivní, aby přilákalo i další exportně orientované podniky a investory.

V neposlední řadě je žádoucí, aby směna vytvářených hodnot a produktivního kapitálu v Brně probíhala na zlepšující se infrastrukturní základně - ve smyslu tradičním (technická a dopravní infrastruktura) i ve smyslu moderním (sociální a podnikatelská infrastruktura).

Obsah:

1.	ZÁKLADNÍ FAKTA	5
1.1	VAZBY NA STRATEGII PRO BRNO	5
1.2	VAZBY NA PROGRAM ROZVOJE JMK PRO OBDOBÍ 2010 - 2013	6
1.3	DALŠÍ SOUVISEJÍCÍ VAZBY	6
1.4	HARMONOGRAM KERM	6
2.	METODIKA TVORBY KERM	8
2.1	PROBLÉMY ROZVOJE MĚSTA	8
2.2	KONKURENCESCHOPNOST MĚSTA	8
2.3	FAKTORY KONKURENCESCHOPNOSTI	9
2.4	PŘÍSLUŠNOST PROBLÉMŮ ROZVOJE MĚSTA (PRM) DO PROBLÉMOVÝCH OKRUHŮ	11
2.5	ZVYŠOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI FORMOU ŘEŠENÍ PRM	12
2.6	VÝSTUPY KERM	12
3.	PROBLÉMOVÉ OBLASTI A JEJICH DÍLČÍ CÍLE	13
3.1	PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ, ÚZEMNÍ A MAJETKOVÁ PROBLEMATIKA	13
3.2	KONKURENCESCHOPNOST MĚSTA, ZAMĚSTNANOST, VĚDA, VÝZKUM A INOVACE VE MĚSTĚ	14
3.3	HOSPODÁŘSKÝ MARKETING MĚSTA, CESTOVNÍ RUCH, KONGRESOVÝ PRŮMYSL	15
4.	HLAVNÍ DOPORUČENÍ	17
4.1	ZLEPŠIT (GLOBÁLNÍ) DOPRAVNÍ DOSTUPNOST BRNA	17
4.2	ZKRÁTIT ČAS A SNÍŽIT TRANSAKČNÍ NÁKLADY POTŘEBNÉ PRO UMÍSTĚNÍ INVESTIC DO MĚSTA	17
4.3	INSTITUCIONALIZACE PLATFORMY PRO TRVALOU SPOLUPRÁCI VEDENÍ MĚSTA A VEDOUCÍCH REPREZENTANTŮ PODNIKATELSKÉ, AKADEMICKÉ A VĚDECKÉ SFÉRY ZAMĚŘENOU NA KONKURENCESCHOPNOST MĚSTA	17
4.4	PODPOROVAT PILOTNÍ PROJEKTY S OHLEDEM NA SYNERGICKÉ EFEKTY	18
4.5	INICIOVAT PODPIS MEMORANDA STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA A JIHOMORAVSKÉHO KRAJE O VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCI A PODPOŘE PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ	18
4.6	DO INVESTIČNÍHO PROCESU MĚSTSKÝCH PROJEKTŮ ZAVÉST PRAVIDLA PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ VČETNĚ ZÁVĚREČNÉHO HODNOCENÍ PROJEKTU	19
4.7	ZVÝŠIT ATRAKTIVITU BRNA JAKO CENTRA VVI A PODNIKÁNÍ V OBORECH S VYSOKOU PŘIDANOU HODNOTOU (MĚSTO ZNALOSTNÍ EKONOMIKY).....	19
4.8	VYUŽÍT POTENCIÁL MĚSTA JAKO CENTRA KONGRESOVÉHO A VELETRŽNÍHO PRŮMYSLU	19
4.9	VÍCE NEŽ DOSUD SE ORIENTOVAT NA VÝNOSOVOU STRÁNKU CESTOVNÍHO RUCHU VE MĚSTĚ A AKCENTOVAT PODPORU AKTIVIT POSTAVENÝCH NA ZÁŽITCÍCH	20
5.	DOPORUČENÁ ŘEŠENÍ.....	21
5.1	PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ, ÚZEMNÍ A MAJETKOVÁ PROBLEMATIKA	21
5.2	KONKURENCESCHOPNOST MĚSTA, ZAMĚSTNANOST, VĚDA, VÝZKUM A INOVACE VE MĚSTĚ	22
5.3	HOSPODÁŘSKÝ MARKETING MĚSTA, CESTOVNÍ RUCH, KONGRESOVÝ PRŮMYSL	25
6.	RESUMÉ	28
6.1	KERM – ROZVOJ KONKURENCESCHOPNOSTI	28
6.2	ZÁVĚR	28

Přílohy

Příloha č. 1 Seznam členů expertních skupin

Příloha č. 2 Členění jednotlivých problémů rozvoje města podle faktorů konkurenceschopnosti

Příloha č. 3 Výsledky hodnocení významnosti podle problémových okruhů

Příloha č. 4 Návrhy projektových záměrů

Příloha č. 5 Seznam zkratek

1. Základní fakta

Na základě Závazného plánu pořizování generelů a koncepcí na rok 2009, který schválila Rada města Brna na schůzi č. R5/085 dne 29. 10. 2008, bylo uloženo Kanceláři primátora města Brna zpracovat Koncepti ekonomického rozvoje města.

Ze zkušeností se zpracováním jiných strategických dokumentů vyplynulo, že je žádoucí, aby se na tvorbě Konceptu ekonomického rozvoje města podíleli odborníci z podnikatelské i akademické sféry, veřejné správy, neziskového sektoru apod.

Na základě provedené syntézy již dříve zpracovaných analýz bylo identifikováno široké spektrum problémů a bariér bránících žádoucímu ekonomickému rozvoji města, které byly poté seskupeny do tří oblastí. Pro každou oblast bylo osloveno 15 - 20 odborníků, kteří se stali členy expertních skupin (ES) KERM:

- ES1: Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika
- ES2: Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě
- ES3: Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

Seznam členů jednotlivých expertních skupin je obsahem přílohy č. 1 tohoto dokumentu.

1.1 Vazby na Strategii pro Brno

KERM je dokument, kterým město navrhuje konkrétní aktivity a zpřesňuje již zahájenou diskuzi o strategických opatřeních v oblasti zlepšování a podpory místního ekonomického rozvoje. Hledá ověřená projektová řešení a krátkodobá i dlouhodobá opatření, jejichž pomocí chce město stimulovat ekonomický růst a zvyšovat svoji konkurenceschopnost.

Jestliže Strategie pro Brno (schválena Zastupitelstvem města Brna v roce 2007) a její indikátorová soustava (Oborové koncepce, schváleny Zastupitelstvem města v roce 2008) pomohly v rozvojových procesech města lépe zakotvit pojetí strategické vize rozvoje Brna založené na třech hlavních pilířích:

- I. pilíř strategické vize: město vstřícné k podnikatelům a investorům,
- II. pilíř strategické vize: město čisté, bezpečné a vitální,
- III. pilíř strategické vize: město dynamické, inovativní a rostoucí,

pak prostřednictvím KERM hledá Brno specifická řešení pro zvyšování konkurenceschopnosti. Konkurenceschopnost byla přijata jako základní koncept KERM, který tak synergicky propojuje zejména I. a III. pilíř strategické vize rozvoje města. Prostřednictvím KERM chce město nalézt podporu a argumentaci pro budoucí alokaci zdrojů a přesnější zaměření veřejných intervencí. KERM je tedy zejména strategický proaktivní dokument, čímž se odlišuje například od výstupů NERV (Národní ekonomická rada vlády) a MOZEK (Moravská záchranná ekonomická komise), které mají více rozpočtově-operativní než strategickou povahu. KERM určuje strategickou vizi a jednoznačně definuje priority pro efektivní řízení zdrojů.

1.2 Vazby na Program rozvoje JMK pro období 2010 - 2013

Přestože KERM hledá orientaci a argumentaci pro veřejnou intervenci zejména ze strany města Brna, v některých jeho částech se nelze vyhnout uplatnění širší optiky. Zejména oblasti podpory inovačního podnikání, cestovního ruchu a koordinace některých infrastrukturních projektů v Brně mají regionální aspekty.

V tomto smyslu byla vytvořena platforma spolupráce KERM a Programu rozvoje Jihomoravského kraje (PRK JMK), který je pořizován a zpracováván de facto paralelně. Tam, kde dochází k významným přesahům mezi městem a krajem, byly hledány a koordinovány společné postupy v rámci koncepcí. Vedoucí týmu a koordinátor PRK JMK je členem expertní skupiny KERM a naopak.

1.3 Další související vazby

Kromě PRK JMK je třeba zmínit rovněž vazby KERM na městem aktuálně pořizovaný Program rozvoje cestovního ruchu města Brna, Územní studii aglomeračních vazeb města Brna a jeho okolí (zakázka zpracovávána ve spolupráci s Jihomoravským krajem), a také zmínit skutečnost, že některé hotové podněty a projekty KERM přebírá z nedávno dokončené Regionální inovační strategie 3 JMK. Současně byly akcentovány evropské zkušenosti (zejména díky spolupráci se zahraničními městy v rámci projektu URBACT – Řízení metropolitních regionů).

Vazby a koordinace KERM se všemi výše uvedenými dokumenty jen potvrzují, že ze strategického pohledu je KERM dobře provázaným dokumentem strategické povahy.

1.4 Harmonogram KERM

Základní harmonogram KERM ukazuje následující tabulka. Členové expertních skupin od vedení města očekávají, že expertní skupiny podílející se na zpracování KERM budou určitým způsobem institucionalizovány a že práce na aktualizaci a dalším vývoji KERM budou kontinuálně pokračovat i po schválení KERM orgány města. Následující příprava harmonogramu pro rok 2010 bude navazovat na schválení KERM orgány města a ustanovení garantů za jednotlivé oblasti KERM.

Aktivita KERM	Termín
Zahájení prací KERM (schváleno RMB)	červenec 2009
1. setkání ES KERM	10. září 2009
2. setkání ES KERM	24. září 2009
3. setkání ES KERM	21. října 2009
Závěrečná zpráva KERM	12. listopadu 2009
Prezentace členům ZMB	20. a 23. listopadu 2009
Projednání RMB	1. prosince 2009
Projednání ZMB	8. prosince 2009

V rámci přípravy dokumentu proběhla tři jednání expertních skupin (viz tabulka výše), jejímž členům chceme srdečně poděkovati za jejich aktivní přístup, který významným způsobem napomohl formulovat výstupy KERM.

2. Metodika tvorby KERM

2.1 Problémy rozvoje města

Podstatou metodiky tvorby KERM prostřednictvím diskuze v expertních skupinách se staly problémy rozvoje města (PRM), které byly identifikovány na základě syntézy dříve zpracovaných strategických dokumentů (např. analytická část Strategie pro Brno, Regionální inovační strategie 3, Oborové koncepce Strategie pro Brno, Terénní průzkum firem v Jihomoravském kraji). Tyto byly dále analyzovány a doplněny v rámci jednání expertních skupin KERM.

Problémy rozvoje města byly strukturovány podle své příslušnosti do vymezených problémových okruhů a také podle své příslušnosti k jednotlivým faktorům konkurenceschopnosti. Tím bylo dosaženo poměrně efektivního a časově úsporného modelu práce, kdy diskuzí nad možnými řešeními problémů rozvoje města vznikala rovněž doporučení k orientaci a argumentaci veřejné podpory stimulující v jednotlivých faktorech konkurenceschopnost města.

Hlavním metodickým prvkem KERM bylo hledání možných řešení jednotlivých problémů rozvoje města. Na expertní bázi byla hledána možná řešení formou jinde již ověřených postupů (best practices), případně návrhem systémových opatření.

2.2 Konkurenceschopnost města

Jak již bylo uvedeno, řešitelský tým KERM přijal „konkurenceschopnost města a její zvyšování“ jako hlavní koncept pro KERM. Východiskem se stala definice konkurenceschopnosti měst a regionů, kterou formulovala v roce 1999 Evropská komise:

Konkurenceschopnost je definována jako schopnost produkovat zboží a služby, které mají parametry akceptované mezinárodními trhy, přičemž současně je dosahováno vysokých výnosů na udržitelné bázi, nebo, více obecně, jde o schopnost (měst a regionů) generovat dlouhodobě a udržitelně vysoké příjmy a udržovat vysokou zaměstnanost, a současně být vystaven působení vysoce konkurenčního externího prostředí.

Z této definice lze v zásadě odvodit, že města a regiony jsou konkurenceschopné, pokud:

- a) rostou (udržitelně),
- b) produkce vznikající v rámci městských ekonomik je exportně orientovaná a ochotně akceptována mezinárodními trhy,
- c) disponují vyspělým prostředím (ve smyslu: podnikatelském, inovativním a umožňujícím kvalitní život).

Pokud jsou tyto závěry analyzovány hlouběji, lze dále z výše uvedeného vyvodit následující:

- městské ekonomiky udržitelně rostou, pokud jsou schopny přilákat nové investice (extenzivní růst) a pokud ekonomická výkonnost domácích podniků roste (intenzivní růst), přičemž extenzivní a intenzivní růst je v jisté rovnováze, což má za následek vyšší stabilitu a udržitelnost,

- má-li být produkce městské ekonomiky akceptována mezinárodními trhy, musí existovat poměrně silná exportní orientace ve městě/regionu realizované produkce služeb a výrobků,
- vyspělé a inovativní prostředí se vyznačuje jistou kvalitou prostředí (nejen životního), kvalitou infrastruktury umožňující obchodní směnu hodnot a přítomností firem podporujících přenos myšlenek vznikajících v rámci výzkumu do komerční praxe.

2.3 Faktory konkurenceschopnosti

Konkurenceschopnost měst je obecně popisována a hodnocena prostřednictvím faktorů konkurenceschopnosti. Teorie uvádí různé sady faktorů; pro potřeby KERM byla sestavena upravená - zobecněná sada. U každého z uvedených faktorů byla navíc v rámci diskuzí v expertních skupinách analyzována možnost a typ odpovídající veřejné intervence. Tedy, jakým způsobem by město Brno mělo stimulovat jednotlivé faktory, má-li být konkurenceschopnost města i nadále zvyšována.

2.3.1 Dostupný kapitál (obecně: produktivní kapitál jako např.: zdroje, pozemky, budovy, zařízení, technologie)

Smyslem veřejné intervence v rámci tohoto faktoru je umožnit výrobním funkcím již lokalizovaným a nově přicházejícím do území prostorovou funkčnost a flexibilitu a prostor pro růst. Ve vztahu ke stávajícím podnikatelským subjektům by mělo jít o intervenci, která podpoří zvyšování jejich výkonu a exportních schopností. Ve vztahu k novým investorům by mělo jít zejména o ověření souladu jejich profilů se strategickými zásadami rozvoje města a následně zejména o usnadnění jejich vstupů do území. Cílem je zrychlit celý proces a umožnit tak investorům co nejrychleji platit daně – zajistit tak výnosy veřejných rozpočtů. V obecném smyslu by město mělo disponovat adekvátní nabídkou nemovitostí (zajistit a udržovat databáze, aktivně nabízet prodejné, nenabízet neprodejné). V rámci diskuzí KERM v expertních skupinách bylo ověřeno, že právě v tomto faktoru je potřeba ryze městské intervence nejakutnější a bezprostředně souvisí s mnohými rozvojovými agendami tradičně zajišťovanými městem v jeho samosprávné i přenesené působnosti (majetková problematika, oblast řízení investic, stavební řád a povolování staveb, územní plánování).

2.3.2 Lidské zdroje a intelektuální kapitál (vzdělanost, zaměstnanost, struktura poptávky a nabídky v oblasti lidských zdrojů)

Smyslem veřejné intervence by zde mělo být zdokonalování funkcí a profilace vzdělávacích systémů nejen ve vazbě na poptávku a nabídku v oblasti lidských zdrojů, ale také ve vazbě na přijatou a požadovanou strategickou vizi (tj. budování na znalostech založené městské ekonomiky). Jistý význam mají i investice do systému celoživotního vzdělávání. Bylo ověřeno, že se KERM v tomto faktoru s ohledem na kompetence města (oblast mateřského a základního školství) překrývá s intervencemi formulovanými v rámci PRK JMK. Neodmyslitelnou součástí přímé zodpovědnosti města je zajišťování a zprostředkovávání informací o situaci a trendech na trhu práce ve městě. Jako smysluplná se po diskuzi jeví i podpora služeb zvyšujících flexibilitu pracovní síly (např. péče o děti předškolního věku mimo existující a tradiční sítě).

2.3.3 Věda, výzkum a inovační prostředí (VaV: produkce nových znalostí; inovační prostředí: aplikace nových znalostí)

Pro účinnou intervenci není rozvoj VaV institucí cílem sám o sobě. V tomto smyslu např. není cílem podpora města otevření další vysoké školy, případně prostému zvyšování počtu studentů a vědeckých pracovníků na brněnských VŠ. Důležité je, aby veřejná intervence směřovala do podpory transferu technologií do praxe či podpory aplikovaného výzkumu. Rovněž v tomto faktoru je díky Regionální inovační strategii Jihomoravského kraje prostor pro sdílenou a koordinovanou intervenci města a kraje. V oblasti aplikovaného výzkumu lze využít synergie s projektem Transfer technologií na vybraných veletrzích v Brně.

Město by mělo podporovat strategické podnikatelské obory (selektovány v rámci analytické části RIS 3 JMK), o jejichž dlouhodobou přítomnost usiluje z důvodů, které pomáhají dotvářet strategický profil a chtěnou image města. Intervence města by měla směřovat do zajišťování profesionálních služeb v oblasti uvedené selekce.

2.3.4 Infrastruktura

Infrastruktura je v teorii konkurenceschopnosti měst a regionů chápána jako platforma pro realizaci obchodní směny. Zatímco v industriální společnosti jde o směnu typu „přijmout-vyrobít-odvézt“ a hlavní role infrastruktury je být platformou pro směnu osob, médií, nákladů a výrobků, v moderní post-industriální společnosti jde o směnu typu „vymyslet-sdílet-přidat-prodat“ a hlavní role infrastruktury je být platformou pro směnu hodnot, idejí a informací. Intervence města v této oblasti bude stále ještě založena na zajištění zdrojů pro budování tradiční dopravní a technické infrastruktury; právě vzhledem k dosud chybějícím částem základního funkčního skeletu. Nicméně je třeba vnímat skutečnost, že od jisté úrovně funkčnosti tradiční infrastruktury již další investice nepřinášejí zvyšování konkurenceschopnosti. Strategický smysl proto také má pozornost nové infrastruktury (ve smyslu informační infrastruktura, infrastruktura bydlení, infrastruktura veřejných a obchodních služeb). Oblast infrastruktury je dalším faktorem konkurenceschopnosti, kde je přímá angažovanost města klíčová.

2.3.5 Kvalita prostředí

V ekonomicky úspěšných a konkurenceschopných městech a regionech existuje významná vazba mezi kvalitou prostředí (městské prostředí zajišťující kvalitu života, nikoli jen životní prostředí) a přidanou hodnotou. Je však skutečností, že zvyšování kvality prostředí je investičně enormně náročné. V současnosti je běžné hradit investice z vlastních kapitálových zdrojů, případně dotačních titulů. Do budoucna bude veřejná intervence nezbytná v rámci sdružování veřejných a soukromých investic. Pro město Brno je životně důležité definovat a poté si rutinně osvojit hlavní principy a postupy pro sdružování zdrojů (pravidla pro podniky se sdruženým kapitálem, pravidla pro PPP projekty, atd.).

2.3.6 Kvalita a úroveň dialogu mezi veřejným a soukromým sektorem

Má se za to, že existuje vazba mezi kvalitou a úrovní dialogu mezi veřejným a soukromým sektorem a konkurenceschopností měst. V pracovních diskuzích KERM bylo ověřeno, že intervence do pozitivní stimulace tohoto faktoru konkurenceschopnosti je velmi levná. Jde zejména o procesy a postupy, které lze financovat v rámci běžné agendy zajišťované v rámci rozpočtu města Brna

(výměna a prezentace informací, udržování databází, předběžná a následná péče o investory, business roundtables, apod...). Klíčová slova pro povahu veřejné intervence ze strany města jsou: otevřenost, kontinuita, dlouhodobost, pravidelnost, aktuálnost.

2.4 Příslušnost problémů rozvoje města (PRM) do problémových okruhů

Členové expertních skupin v úvodu své práce vyhodnotili příslušnost definovaných PRM do jednotlivých problémových okruhů (viz Příloha č. 2) a současně vyhodnotili jejich významnost na stupnici 1 – 5 (viz Příloha č. 3). PRM byly v průběhu prací na KEMR dále analyzovány. Výsledkem byla následující struktura problémových okruhů:

2.4.1 Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

- Nedostatečná nabídka připravených ploch pro rozvoj podnikání
- Nevyhovující dostupnost Brna z globálních center
- Nerealizace projektu Europoint Brno (ŽUB)
- Nedostatečné využití PPP projektů
- Absence systému komunikace mezi firemní, akademickou sférou a veřejnou správou
- Vysoký podíl ploch brownfields
- Neexistence seznamu strategických záměrů (projektů) se zpracovanými studiemi proveditelnosti
- Absence systému koordinované péče o investory (firmy) na úrovni města Brna
- Pokles daňových příjmů města (suburbanizace a nedaňoví rezidenti)
- Postupný rozklad kompaktní městské struktury např. z důvodu suburbanizace

2.4.2 Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

- Nepřipravenost procesů a podpůrných mechanismů pro příchod a setrvání vysoce kvalifikovaných lidí (elit) ve městě – čeští i zahraniční vědci, manažeři
- Nedostatečná atraktivita klíčových vědních oborů pro mladé talenty, nízká schopnost získat, rozvíjet a udržet talenty v Brně na všech úrovních vzdělávání
- Absence veřejné intervence na podporu green economy
- Nedostatečný rozvoj inovativních firem
- Nedostatečná propagace města jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání

2.4.3 Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

- Nevyužitý potenciál kongresového a veletržního průmyslu

- Nízká kvalita služeb v pohostinství a hotelnictví
- Absence nabídky atraktivit pro typické návštěvníky kongresů a veletrhů
- Absence ucelených "balíčků" pro návštěvníky města
- Absence systému pravidelného ročního marketingového plánu
- Nedostatečné využití komplexní spolupráce partnerských měst a regionů

2.5 Zvyšování konkurenceschopnosti formou řešení PRM

Na začátku prací na KERM byly zařazeny jednotlivé PRM formou expertního hodnocení kompletním panelem expertů ve všech expertních skupinách k identifikovaným faktorům konkurenceschopnosti (viz Příloha č. 2). Byly diskutovány dopady, které daný PRM způsobuje a hledána možná řešení. Dále byl vzat v úvahu doporučovaný typ veřejné intervence s přihlédnutím k reálné situaci v Brně a následně byly formulovány projekty a aktivity, jejichž realizací dojde k řešení PRM. Předpokladem je, že prostřednictvím pozitivní stimulace daného faktoru zároveň dochází k růstu konkurenceschopnosti města.

2.6 Výstupy KERM

2.6.1 Hlavní doporučení

KERM identifikoval 9 hlavních doporučení, které považuje za klíčové. Experti KERM se shodli, že jde o opatření a procesy, které jsou nezbytné pro zvýšení konkurenceschopnosti města a doporučují jejich rychlou implementaci. Hlavní doporučení KERM jsou obsahem kapitoly 4.

2.6.2 Projektové záměry řešící problémy rozvoje města

KERM identifikoval 21 projektových záměrů a 2 projekty (v současnosti již v řešení), které jsou zaměřeny na konkrétní řešení problémů rozvoje města. U projektových záměrů je navržen základní realizační rámec a experti KERM doporučují tyto záměry dále rozpracovat v průběhu roku 2010 včetně stanovení příslušného garanta, harmonogramu a odhadovaného rozpočtu. Projektové záměry KERM jsou obsahem přílohy č. 4.

2.6.3 Doporučená řešení problémů rozvoje města

KERM věcně identifikoval 22 doporučení, která přispějí k dosahování dílčích cílů, ale současně konstatoval, že dosud nejsou plně připravena pro realizaci formou konkrétních projektů. Tato řešení budou průběžně dopracovávána do projektové úrovně v průběhu let 2010 – 2011. Doporučená řešení PRM jsou obsahem kapitoly 5.

3. Problémové oblasti a jejich dílčí cíle

Smyslem této kapitoly je ukázat přehledným způsobem navrhovaný mix projektů a doporučených řešení v rámci jednotlivých dílčích cílů KERM. Jedná se tedy o strategický skelet KERM. Příslušnost navrhovaných projektů a doporučených řešení k jednotlivým problémům rozvoje města a další jejich prováděcí detaily budou předmětem dalších prací.

3.1 Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

Dílčí cíl: Zkvalitnění dialogu mezi soukromým a veřejným sektorem a zlepšení podnikatelského prostředí s důrazem na podporu nových trendů a dosažení zvýšení exportní schopnosti existující podnikatelské základny.

Hlavní doporučení:

- Institucionalizace platformy pro trvalou spolupráci vedení města a vedoucích reprezentantů podnikatelské, akademické a vědecké sféry zaměřenou na konkurenceschopnost města
- Iniciovat podpis Memoranda statutárního města Brna a Jihomoravského kraje o vzájemné spolupráci a podpoře podnikatelského prostředí
- Podporovat pilotní projekty s ohledem na synergické efekty
- Do investičního procesu městských projektů zavést pravidla projektového řízení včetně závěrečného hodnocení projektu

Návrhy projektových záměrů:

- Zavést koordinovaný systém péče o investory ve městě
- Založit komunikační platformu – KERM (poradní skupina jednotlivých komisí RMB)

Dílčí cíl: Usnadnit lokalizaci novým investorům v Brně a dosáhnout tak zrychlení na straně příjmů veřejných rozpočtů.

Hlavní doporučení:

- Zkrátit čas a snížit transakční náklady potřebné pro umístění investic do města
- Zlepšit (globální) dopravní dostupnost Brna

Návrhy projektových záměrů:

- Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – greenfields
- Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – brownfields
- Komparativní studie globální dopravní dostupnosti Brna (automobilová, železniční, autobusová, letecká), srovnání jednotlivých řešení
- Ověřit legislativní rámec veřejné podpory (města) při provozu leteckých linek
- Zdůraznit ekonomický přínos realizace projektu Europoint Brno (ŽUB)
- Vytvořit seznam projektů města realizovatelných formou PPP

- Připravit metodické postupy pro PPP projekty realizované městem
- Analyzovat možnost úpravy daně nemovitosti
- Definovat nefinanční nástroje městské pomoci vlastníkům brownfields
- Podpořit uspořádání prestižního kongresu nebo konference se zaměřením na green economy
- Analyzovat, zda finanční motivace k přihlášení se k trvalému bydlišti v Brně) bude efektivní vzhledem k očekávanému efektu zvýšení daňového výnosu

Doporučení:

- Realizovat pilotní PPP projekt
- Analyzovat přínosy zřízení (projektové) městské společnosti
- Rozšířit plochy pro bydlení na stávajících plochách zahrádkářských kolonií a garáží na pozemcích v majetku města
- Sestavit seznam strategických projektů pro Brno - se zpracovanými studiemi proveditelnosti včetně CBA u městských projektů

3.2 Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

Dílčí cíl: Zatraktivnit dlouhodobé pracovní pobyty v Brně cizincům a špičkovým expertům a usnadnit jim start a průběh kariéry ve městě.

Doporučení:

- Podporovat realizaci projektu - Mezinárodní dům
- Podporovat zřízení akreditované mezinárodní střední školy s výukou v angličtině
- Podpořit vzdělávání v anglickém jazyce na brněnských MŠ a ZŠ
- Vytvořit welcome kit (brožura pro cizince)

Dílčí cíl: Zatraktivnit klíčové vědní obory pro mladou generaci a zkvalitnit propojení vědy s komerční praxí s důrazem na rozvoj inovačních postupů v brněnských firmách.

Hlavní doporučení:

- Zvýšit atraktivitu Brna jako centra VVI a podnikání v oborech s vysokou přidanou hodnotou (město znalostní ekonomiky)

Návrhy projektových záměrů:

- Spolupracovat na realizaci projektu Moravian Science Center
- Realizovat projekt Doplnková stipendia pro talentované PhD studenty
- Realizovat projekt Granty pro talentované studenty VŠ zapojených do vědeckých aktivit (projekt RIS)
- Realizovat projekt Inovační vouchery
- Realizovat projekt Fond na podporu inovativního podnikání (Seed fund, fond mikropůjček)

Doporučení:

- Popularizovat přírodovědné a technické obory mezi žáky ZŠ a SŠ
- Realizovat pilotní projekt CO₂ neutrální budovy
- Podílet se na realizaci projektu Inovační audity v technologických firmách
- Podílet se na realizaci projektu - Kreativní inkubátor
- Nadále podporovat provoz Jihomoravského inovačního centra poskytujícího specializované rozvojové služby pro inovativní firmy
- Provést hodnotící analýzu využití stávajících podnikatelských inkubátorů v Brně provozovaných Jihomoravským inovačním centrem
- Zřídit Mezinárodní vědeckou tiskovou kancelář (International Scientific Press Office)
- Využívat lokace významných firem ve městě

3.3 Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

Dílčí cíl: Zatraktivnit Brno jako destinaci se strategickým profilem v oblasti znalostní ekonomiky, kongresového a veletržního průmyslu.

Hlavní doporučení:

- Využít potenciál města jako centra kongresového a veletržního průmyslu

Návrhy projektových záměrů:

- Zadat Studii proveditelnosti výstavby nového kongresového centra (cca 2 000 účastníků)
- Definovat nástroje městské podpory organizátorům kongresů a konferencí
- Sestavit marketingový plán zaměřený na žádoucí ekonomický profil města na rok 2011

Doporučení:

- Propagovat Brno jako město kongresů (střední velikosti)
- Využít prostory areálu společnosti Veletrhy Brno, a.s. mimo dobu konání veletržních akcí

Dílčí cíl: Dosáhnout vyšších výnosů z cestovního ruchu.

Hlavní doporučení:

- Více než dosud se orientovat na výnosovou stránku cestovního ruchu ve městě a akcentovat podporu aktivit postavených na zážitcích

Návrhy projektových záměrů:

- Propojit kulturní akce s nejvýznamnějšími veletrhy (cca 5 veletržních akcí)
- Zakomponovat centrální kalendář akcí do www.bрно.cz - pro turisty, účastníky kongresů a veletrhů

Doporučení:

- Vytvořit prestižní seznam doporučených "garantovaných" zařízení v oblasti gastronomie
- Zavést systém certifikace
- Propagovat místní moravskou kuchyni a místních produktů
- Best practices z partnerských měst a regionů

4. Hlavní doporučení

Smyslem této kapitoly je zdůvodnění a popis hlavních doporučení KERM. Jde o základní apel zástupců expertních skupin KERM jakým způsobem přistupovat k hlavní problematice zvyšování konkurenceschopnosti zajišťující růst brněnské ekonomiky.

4.1 Zlepšit (globální) dopravní dostupnost Brna

Experti KERM, představitelé významných brněnských firem, potenciální zahraniční investoři konstatovali, že Brno v současné době stále není metropolí, která by byla v porovnání s jinými moderními evropskými metropolemi rychle a komfortně dosažitelná. Toto konstatování odhaluje významný handicap Brna v globální soutěži o atraktivitu města, a to z následujících hledisek: další příliv přímých zahraničních investic, profilace města jako kongresové destinace, pohyb pracovní síly, rozvoj turistického ruchu a v neposlední řadě i z hlediska budoucího udržení již alokovaných tuzemských i zahraničních investic ve městě. Experti KERM vyhodnotili ve shodě s teorií konkurenceschopnosti měst a regionů globální dostupnost Brna jako základní parametr, který umožní zvyšovat konkurenceschopnost města.

4.2 Zkrátit čas a snížit transakční náklady potřebné pro umístění investic do města

Globalizace světové ekonomiky přináší intenzivnější soutěž států, měst a regionů o přilákání nových investic resp. kapitálu, jehož základní vlastností je mobilita. Investoři jsou při rozhodování o alokaci své investice ovlivňováni mnoha faktory; od makroekonomických předpokladů státu (například daňová zátěž), přes nejrůznější investiční pobídky na národní a místní úrovni až po geografické a socio-ekonomické předpoklady potenciálních investičních destinací. Vždy je však klíčová návratnost investice. Aby si investoři mohli tuto návratnost spočítat, potřebují obdržet od města aktuální data. A to jak aktuální statistická socio-ekonomická data (dnes již standardem), tak reálná data o nabízených lokalitách obsahující informace o majetkových vztazích, případných ekologických zátěžích apod. Jedním z prostředků vedoucích k naplnění uvedeného doporučení je sestavení investory požadovaných informací a údajů do formy tzv. selling documents (pravdivé „investorské balíčky“).

4.3 Institucionalizace platformy pro trvalou spolupráci vedení města a vedoucích reprezentantů podnikatelské, akademické a vědecké sféry zaměřenou na konkurenceschopnost města

Jedním z hlavních závěrů jednání expertních skupin KERM v organizační oblasti je spontánně formulovaná potřeba kontinuity v rámci diskuzí zahájených při tvorbě KERM. Ze strany externích expertů KERM zazněl požadavek na institucionalizaci činnosti KERM a vytvoření trvalé platformy spolupráce mezi vedením města a zástupci podnikatelské, akademické a vědecké sféry ve vztahu k rozvoji konkurenceschopnosti a posilování ekonomického růstu.

Základní návrh systému KERM

Brno Business Leaders Club (členové: zástupci podnikatelské veřejnosti, vedení města, vedení JMK) – platforma o výměně zásadních informací

Expertní skupiny KERM (členové: do 2-3 pracovních skupiny podle definovaných problémových okruhů, cca 40-45 odborníků)

Metropolitní oblast Brno (členové: vedení MČ, vedení SMB, vedení obcí v metropolitní oblasti)

4.4 Podporovat pilotní projekty s ohledem na synergické efekty

Pro úspěšnou podporu ekonomického rozvoje je často nutné vytvářet podmínky, které dosud nebyly v samosprávné působnosti velkých měst ověřeny. To může znamenat jisté bariéry v případech, kde tradiční řešení je rutinní, avšak ekonomicky nevýhodné. KERM proto v takových případech doporučuje více pracovat formou pilotních projektů. K prosazení nových principů veřejné intervence navrhuje KERM používat systémový přístup, založený na třístupňovém step-by-step principu:

- prvotní analytické prověření (např. studie proveditelnosti včetně CBA),
- následná realizace pilotního projektu,
- monitoring, zhodnocení a propagace výstupů pilotního projektu mezi odbornou i laickou veřejností.

4.5 Iniciovat podpis Memoranda statutárního města Brna a Jihomoravského kraje o vzájemné spolupráci a podpoře podnikatelského prostředí

Město Brno a Jihomoravský kraj jsou dvě klíčové samosprávné instituce, jejichž působnost se v širší brněnské aglomeraci překrývá. Čím dál víc se ukazuje potřeba koordinace rozvojových politik zejména s ohledem ekonomickou pozici Brna, které zajišťuje cca 40 % pracovních míst v rámci JMK a jeho podíl na tvorbě HDP Jihomoravského kraje činí odhadem cca 55-60 %. KERM se domnívá, že společné memorandum města a kraje by prospělo podnikatelské sféře zejména z důvodů lepší koordinace některých aktivit a společného veřejného zájmu, nebo z důvodu spojení sil při adekvátních reakcích na ekonomickou krizi. KERM zastává názor, že memorandum na nejvyšší úrovni podpoří životně důležité projekty pro Brno i kraj. Memorandum mezi městem a krajem by mělo upravit vzájemné pozice zejména v následujících oblastech:

- Koordinace podpory podnikatelského prostředí v rámci širší spádové oblasti brněnské aglomerace,
- Realizace závěrů KERM a Programu rozvoje CR města Brna,
- Realizace závěrů MOZEK, RIS a PRK JMK,
- Koordinace podpory zlepšení globální dostupnosti Brna,
- Koordinace územního plánování a rozvoje v rámci širší brněnské aglomerace,
- Komunikace mezi městskými a krajskými institucemi na území města Brna.

4.6 Do investičního procesu městských projektů zavést pravidla projektového řízení včetně závěrečného hodnocení projektu

Stává se, že projekty města nejsou řízeny ve smyslu zásad projektového řízení a často nemají určeného projektového manažera. V současné době odpovědnost „levituje“ mezi odbory MMB, což zpomaluje realizaci projektů a mnohdy odrazuje investory od investičního záměru. Cílem je, aby každý investiční projekt města, případně projekt, kde se město finančně spolupodílí na investici, měl projektového manažera, který má jasně vymezené kompetence a nese odpovědnost po celou dobu realizace projektu. Projektový manažer rovněž připravuje závěrečnou zprávu o realizaci a ukončení projektu ke schválení RMB. Smyslem doporučení je zavedení takových pravidel a organizačních opatření v rámci MMB, aby bylo možné systém projektových manažerů nastartovat nejpozději v roce 2011. Za úspěšný projekt bude považován ten, který bude realizován dle schváleného rozpočtu, ve schváleném čase a splní parametry dosažení cíle projektu. Dle úspěšnosti bude hodnocen i projektový manažer.

4.7 Zvýšit atraktivitu Brna jako centra VVI a podnikání v oborech s vysokou přidanou hodnotou (město znalostní ekonomiky)

Projevy nové ekonomiky a globalizace ve vyspělých zemích jsou spjaty s přechodem od industriální k informační společnosti. Kapitál se stává mobilním, technologie mohou velmi rychle migrovat, hlavními hybnými silami hospodářského pokroku jsou výzkum, vývoj a vzdělávání. Znalostní ekonomika a její udržitelný rozvoj klade zvýšené nároky nejen na specializaci a tvorbu nového know-how, ale zejména na zajištění moderního, vysoce kvalitního a na potřeby trhu práce reagujícího vzdělávacího systému. V Brně je tradičně dostupná silná a rozvíjející se báze vysokoškolských studentů a pracovníků ve výzkumu a vývoji. Příznivá je také struktura těchto studentů a pracovníků, která je zaměřena zejména na biologické a technické obory. Ze závěrů jednání expertních skupin vyplývá, že tento obrovský intelektuální kapitál stále není dokonale vytěžen. Zvýšení efektivity spolupráce vysokých škol, výzkumných ústavů a podnikatelské sféry by napomohlo zatraktivnit město Brno pro další investory z těchto nových, rychle se rozvíjejících oborů.

4.8 Využít potenciál města jako centra kongresového a veletržního průmyslu

Významným specifikem Brna je jeho dlouholetá tradice pořádání veletrhů a výstav. Společnost Veletrhy Brno, a.s. (BVV) je nejvýznamnějším veletržním subjektem ve střední Evropě. Pro brněnskou ekonomiku jsou velmi přínosné pozitivní multiplikační efekty plynoucí z pořádání kongresů a veletrhů.

V odborné literatuře se uvádí, že host prestižního kongresu může ve městě typu Brna realizovat vydání až do výše 10 000 Kč za den konání kongresu. O něco nižší „výťažnost“ lze očekávat u zástupců vystavovatelů, resp. zákazníků BVV.

Experti KERM se shodli na potřebě nadále podporovat a rozvíjet veletržní a kongresový průmysl v Brně.

4.9 Více než dosud se orientovat na výnosovou stránku cestovního ruchu ve městě a akcentovat podporu aktivit postavených na zážitcích

V poslední době se strategie a programy rozvoje cestovního ruchu staly „biblemi“ výdajového financování a v podstatě se abstrahovaly od skutečnosti, že také ve veřejných programech musí existovat korelace mezi výdaji a příjmy. Experti KERM poukazují na fakt, že se od měst (jako destinací cestovního ruchu) očekává adekvátní nabídka služeb v oblasti volného času a relevantní informace a konkrétní produkty, za jejichž prodej někdo odpovídá. Turisté samozřejmě chtějí realizovat své výdaje a nakupovat. Příklad nové strategie cestovního ruchu města Vídně ukazuje, že drtivou většinu turistů do Vídně neláká ani tak historie Hofburgu, císařské rodiny a tradiční ikony města (Josef Strauss a jeho valčíky, atp.). Lidé spíše přijíždějí za zážitky, které jim tzv. zvedají adrenalin a zůstanou v podvědomí, přičemž to platí v celém odvětví cestovního ruchu. Festival Ignis Brunensis je skvělou ukázkou práce se zážitky, akce vyvolávající silné emoce.

Na nabídkové straně experti KERM doporučují segmentovat základní portfolio produktů a služeb ve vztahu k různým cílovým skupinám nejčastěji přijíždějícím do Brna. Z pohledu KERM se může jednat o sportovce, motoristy, návštěvníky veletrhů a kongresů, nakupující, cestovatele, businessmany a gastro-vinařské turisty atd. Správnou segmentací a zacílením nabídky lze dosáhnout souladu poptávky cílových skupin s nabídkou subjektů cestovního ruchu a tím minimalizovat možná rizika neúspěchu. Vždy je však nezbytné vyhodnocovat prodeje a zkoumat ekonomické dopady z jednotlivých aktivit.

Nedílnou součástí strategie je jednoduchá a strukturovaná distribuce informací. Ucelená nabídka na jednom místě výrazně zvýší využitelnost nabídky a usnadní turistům, ale i obyvatelům kraje a města, orientaci. Realizace výrazně ovlivní rozhodování cílových skupin o návštěvě.

5. Doporučená řešení

Smyslem této kapitoly je naznačit možná řešení v rámci tří hlavních problémových oblastí. Vzhledem k tomu, že z různých důvodů tato možná řešení v současné době ještě nemají parametry konkrétních projektových fiší (chybějící nositel, představ o rozpočtu, časo-prostorová lokace apod.), jsou pouze slovně charakterizována a zdůvodněna. Experti KERM doporučují městu navrhovaná řešení konkretizovat a postupně dopracovat do projektové úrovně.

5.1 Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

5.1.1 Realizovat pilotní PPP projekt

Analýza, studie a metodická pravidla stále ještě nejsou skutečné investice. Z toho důvodu se zdá smysluplné jejich úplnost, relevanci a možné úpravy otestovat na pilotním projektu, který bude vybrán po sestavení základního portfolia a po zpracování příslušných metodik. Pilotní PPP projekt může být rozsahem nevelký, přesto je žádoucí, aby byl dostatečně atraktivní. KERM navrhuje vybrat například zvažovaný projekt lanovky na Špilberk a na něm demonstrovat a otestovat schopnost města realizovat PPP projekt podle nadefinovaných metodik řízení PPP projektů. Proces realizace pilotního projektu musí být průběžně monitorován a po dokončení projektu musí být provedeno vyhodnocení. Zkušenosti získané v průběhu realizace projektu následně zpopularizovat mezi odbornou i laickou veřejností a využít pro další projekty.

5.1.2 Analyzovat přínosy zřízení (projektové) městské společnosti

Experti KERM doporučují analyzovat přínosy a negativa zřízení společnosti (stoprocentně městem vlastněné), jejíž hlavní rolí by bylo řízení strategických projektů města. Při řízení těchto projektů by se striktně dodržoval projektový princip. Analýza by měla prokázat, zda je možné převést určité kompetence a současně odpovědnost do takové městské společnosti a měla by prokázat nebo vyvrátit hypotézu, že se tímto krokem proces řízení městských projektů zjednoduší.

5.1.3 Rozšířit plochy pro bydlení na některých plochách zahrádkářských kolonií a garáží na pozemcích v majetku města

Některé části intravilánu města zabírají zahrádkářské osady a kolonie garáží. Přeměna vybraných vhodných lokalit by bezesporu přispěla k:

- a) oživení trhu s nemovitostmi,
- b) zvýšení výnosů veřejných rozpočtů na dani z nemovitostí a dani z převodu nemovitostí,
- c) větší atraktivitě bydlení ve městě,
- d) menší atraktivitě suburbánních lokalit.

Pokud již není řešeno, realizovat zejména prostřednictvím projednávání konceptu a návrhu nového územního plánu města Brna.

5.1.4 Sestavit seznam strategických projektů pro Brno - se zpracovanými studii proveditelnosti včetně CBA u městských projektů

Města realizují své strategické plány zejména prostřednictvím strategických projektů. Jde o projekty, které mají nadregionální význam a svou realizací pozitivně působí na růst konkurenceschopnosti města.

Strategie pro Brno opírá svůj dlouhodobý rozvoj o tři pilíře: Místní ekonomický rozvoj, Kvalitu života a Vědu, výzkum, inovace a vzdělávání. Strategické projekty pro Brno musí mít významné přesahy mezi jednotlivými pilíři a musí integrovat přínos pro rozvoj města.

Sestavení seznamu strategických projektů a jejich jednoznačné pojmenování podle expertů KERM pomůže nejen k jejich zviditelnění, ale také ve zdůraznění jejich významu pro úspěšný rozvoj celého města. Je nutné mít na paměti, že Strategie pro Brno je rozvojovým dokumentem všech obyvatel města Brna včetně jeho zázemí. Strategické projekty tedy nemusí být výhradně projekty, jejichž nositelem je město; příkladem takového projektu je ICRC (Centrum klinického výzkumu) nebo CEITEC (Středoevropský technologický institut).

Seznam strategických projektů pomůže zajistit kontinuitu v rozvoji města a přispěje k efektivnějšímu nakládání s veřejnými prostředky. Experti KERM rovněž doporučují, že v případě řízení Strategického projektu z úrovně města bude nezbytné, aby měl jednoznačně zpracovanou studii proveditelnosti včetně CBA (analýzy nákladů a přínosů).

5.2 Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

5.2.1 Podporovat realizaci projektu - Mezinárodní dům

S rostoucím počtem kvalifikovaných cizinců, kteří přicházejí do Brna pracovat, nebo studovat, roste také potřeba kvalifikovat servis, který jim usnadní příjezd, pobyt a integraci do místní společnosti. Kvalitní servis a vyšší komfort pro cizince může ve svém důsledku přispět k rozšíření podnikatelských aktivit cizinců, či rozhodnutí o trvalém přesídlení kvalifikovaných cizinců do Brna. Z analýzy uskutečněné před formulací RIS 3 JMK vyplývá, že je žádoucí podpořit podpůrný asistenční servis a neformální networking mezi cizinci intervencí veřejného sektoru. Pokud jde o zajištění pobytu, Jihomoravské centrum pro integraci cizinců mapuje v současné době jednotlivé aktivity subjektů působících na území města, které mají v gesci péči o cizince. Město má záměr zřídit kancelář Mezinárodního domu a na základě studie vypracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí koordinovat aktivity mezi subjekty pečujícími o cizince na území města Brna. Těmito subjekty jsou: Jihomoravský kraj (Centrum pro integraci cizinců s cílovou skupinou cizinců ze třetích zemí); Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu s projektem EurAxess zaměřeným na zahraniční vědce a PhD studenty; univerzity v Brně, které se prostřednictvím svých zahraničních center podílejí na péči o zahraniční profesory a studenty; důležitými partnery jsou i Úřad práce, Cizinecká policie a zastupitelské úřady jednotlivých států.

5.2.2 Podporovat zřízení akreditované mezinárodní střední školy s výukou v angličtině

Klíčoví zahraniční investoři označují absenci kvalitní střední školy s výukou v angličtině v Brně jako jednu z největších bariér pro další rozvoj jejich pobočky (Honeywell, Grisoft, aj.). Podle expertů KERM přispěje zřízení mezinárodní střední školy jednoznačně ke zvýšení investiční atraktivity Brna. Podle odborníků a současně podle vyjádření zahraničních manažerů je nezbytné, aby taková škola splňovala tyto základní atributy: výuka musí probíhat kompletně v AJ; učitelé musí být rodilí mluvčí s řádným pedagogickým vzděláním; výuka musí probíhat dle anglosaského kurikula tak, aby bylo možné volně přejít z jedné školy na druhou; škola musí mít mezinárodně uznávanou certifikaci. KERM doporučuje zřídit pobočku mezinárodní školy, která již například působí v Praze nebo ve Vídni.

5.2.3 Podpořit vzdělávání v anglickém jazyce na brněnských MŠ a ZŠ

Patřičná jazyková výbava (nejčastěji angličtina) je v dnešní době již nezbytností. Školy by se měly profilovat jako moderní vzdělávací zařízení, kde se přirozeným způsobem setkávají rozličné kultury. Velký důraz by měl být kladen na kvalitní jazykovou přípravu - anglický jazyk, přičemž intenzita této výuky na jednotlivých školách může být od několika vybraných předmětů vedených v angličtině po veškerou výuku v tomto jazyce ve vybraných třídách. Takový systém by současně nabízel vhodnou příležitost pro děti přicházejících zahraničních vědců a manažerů k překonání prvotní jazykové bariéry při příchodu do Brna. V tomto směru je pozitivní, že v Brně funguje od září 2009 International School of Brno, která zahrnuje mateřskou školku a základní devítiletou školu a která nabízí akreditované vzdělání v anglickém jazyce.

5.2.4 Vytvořit welcome kit (brožura pro cizince)

Pro cizince přicházející do České republiky jsou kromě jazykové bariéry dalšími velkými problémy nesnadná orientace v požadavcích různých úřadů a institucí, otázka bydlení a vůbec dostatek informací z oblasti lékařské péče, podnikání, sociálního zabezpečení, využití volného času atd. Ačkoli všechny tyto údaje „někde“ k dispozici jsou, otázkou je jejich dostupnost, srozumitelnost a především zejména u těchto vysoce kvalifikovaných elit jejich časové možnosti. Welcome kit (informační brožura) by přehledně, stručně a srozumitelně shrnul všechny potřebné informace nezbytné pro zahraniční pracovníky i jejich rodiny přicházející do Brna. Předpokládá se samozřejmě také využití moderních informačních médií – zakomponování do portálu města (www.bрно.cz).

5.2.5 Popularizovat přírodovědné a technické obory mezi žáky ZŠ a SŠ

Zástupci VUT Brno konstatovali, že na VUT se dnes hlásí cca 5 % absolventů gymnázií, přičemž v minulosti to bylo cca 40 %. Zbytek tvoří absolventi nejrůznějších středních škol. Analýzou KERM bylo rovněž zjištěno, že tím dochází k poklesu úrovně znalostí začínajících studentů VŠ v matematice a fyzice, tedy disciplínách nezbytných k dosažení kvalitního vysokoškolského technického vzdělání. Další prohlubování tohoto problému by mohlo způsobit snížení kvality inženýrského diplomu, nehledě na dnes již evidovaný snižující se počet absolventů inženýrských oborů, které univerzita supluje „importem“ technických talentů ze Slovenska. KERM se domnívá, že tento problém vzniká již na základních školách, kde se o budoucím zaměření žáka/studenta rozhoduje poprvé

a mnohdy definitivně. Klíčovým rozhodujícím činitelem zde jsou rodiče budoucího studenta. KERM doporučuje městu dva hlavní typy intervence. Jednak ve spolupráci s technickými univerzitami více profesionalizovat „skauting“ univerzit směrem k rodičům dětí na ZŠ. U rodičů žáků ZŠ je potřeba vyvolat pozitivní očekávání v případě studia technických oborů. Univerzita a její speciálně vyškolení skauti v tom mohou sehrát pozitivní roli. Druhý typ intervence by měl být zaměřen na působení výchovných poradců na ZŠ. KERM se domnívá, že může mít smysl vytvořit společně s odborníky technických univerzit specifický vzdělávací kurs-seminář, který by pomohl poradcům na ZŠ dosáhnout lepší orientace v trendech a specifických potřebách budoucího trhu práce v Brně.

5.2.6 Realizovat pilotní projekt CO₂ neutrální budovy

Z mnoha reálných příležitostí, které se nabízejí v oblasti propagace green ekonomy, spatřuje KERM za velmi uchopitelnou podporu pilotnímu projektu při realizaci CO₂ neutrální budovy. Smyslem projektu je identifikovat vhodný městský majetek, který je před zásadnější rekonstrukcí. Může jít o menší objekt mateřské školky, základní školy, případně objekt kanceláří. V analytické fázi studijně a projekčně ověřit energetické charakteristiky objektu s cílem dosáhnout při provozu objektu neutrální bilance CO₂. Monitorovat, zhodnotit a popularizovat výstupy pilotního projektu a jeho příspěvek ke všem třem pilířům udržitelného rozvoje.

5.2.7 Podílet se na realizaci projektu Inovační audit v technologických firmách

Cílem realizace inovačních auditů je zvýšení absorpční kapacity pro nové znalosti (tržní i technické povahy) v malých a středních technologických firmách. Princip veřejné intervence spočívá v kofinancování realizace inovačního auditu firmy renomovanými konzultanty v oblasti inovačního managementu.

Předpokládané náklady na realizaci jednoho auditu jsou cca 150 000 Kč, pro zvýšení motivace příjemce by bylo vhodné, aby audit kofinancoval. Projekt inovačních auditů je komplementární k dalším projektům realizovaným v rámci Regionální inovační strategie JMK, jak jsou např. inovační vouchery, či inovační akademie. Inovační audity jsou běžným nástrojem regionální inovační politiky ve vyspělých západních regionech (např. Limburg, Valonsko, Severní Porýní apod.). Předpokládaný objem programu je minimálně 3 miliony korun ročně.

5.2.8 Podílet se na realizaci projektu - Kreativní inkubátor

Z kvalitativních analýz realizovaných v rámci tvorby Regionální inovační strategie JMK vyplynula specifická poptávka ze strany subjektů zabývajících se kreativním průmyslem obecně (průmyslový design atp.) po prostorách jiného typu než stávající inkubátory. Jako ideální byl v tomto kontextu definován objekt, který by vzešel z rekonstrukce deprivovaného objektu (brownfield). Objekt tohoto typu by poskytl dostatečně kreativní prostředí např. s možností prostoru pro výstavy, performance. Pokud by byl využit objekt z některých stávajících deprivovaných zón v Brně, mohly by aktivity výrazně napomoci k revitalizaci tohoto území a také by mohly sloužit jako významný prvek pro řešení problémů spojených se sociálním vyloučením problémových lokalit.

5.2.9 Nadále podporovat provoz Jihomoravského inovačního centra poskytujícího specializované rozvojové služby pro inovativní firmy

Jihomoravské inovační centrum zajišťuje komplexní nabídku specializovaných rozvojových služeb pro inovativní firmy. Členové expertních skupin KERM doporučují vedení města Brna pokračovat v podpoře provozu Jihomoravského inovačního centra.

5.2.10 Provést hodnotící analýzu využití stávajících podnikatelských inkubátorů v Brně provozovaných Jihomoravským inovačním centrem

Jihomoravský kraj má v návrhu strategického dokumentu Program rozvoje Jihomoravského kraje na období 2010-2013 návrh na dobudování inkubátorů a vědecko-technických parků za účelem dosažení nutného kritického objemu této infrastruktury v JMK. KERM doporučuje provést ještě před budováním dalších inkubátorů v Brně hodnotící analýzu využití stávajících inkubátorů.

5.2.11 Zřídit Mezinárodní vědeckou tiskovou kancelář (International Scientific Press Office)

Experti KERM doporučují podporovat projekt RIS 3 Mezinárodní vědecké tiskové kanceláře, jehož cílem je zviditelnit a propagovat Brno jako centrum vědy, výzkumu a inovací, a to zejména za účelem napojení vědecko-výzkumných týmů do mezinárodních projektů a lákání high-tech investorů do Brna. Projekt předpokládá, že tato kancelář bude vedena renomovaným zkušeným zahraničním novinářem, který je schopen publikovat články o brněnském prostředí v renomovaných mezinárodních periodikách (Nature, Science, ale i International Herald Tribune, Financial Times apod.). Kancelář bude také realizovat propagaci formou špičkové webové podpory, formou různých reportů či realizací specializovaných konferencí.

5.2.12 Využívat lokace významných firem ve městě

KERM doporučuje k propagaci Brna jako centra VVI využít také top manažery brněnských poboček zahraničních (globálních) společností. Předpokládáme, že i pro tyto společnosti je výhodné šířit pozitivní informace o Brně, zejména jako o vynikající lokalitě pro investice, které jsou podmíněny dostupnou vysoce vzdělanou pracovní silou, výhodnou geografickou polohou, kvalitní a silnou univerzitní základnou apod. Jedná se o představitele společností jako například Honeywell, IBM, Infosys, RedHat, Daikin a další.

5.3 Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

5.3.1 Propagovat Brno jako město kongresů (střední velikosti)

Hlavním městem kongresů v Evropě je bezesporu Vídeň. Z ekonomického pohledu je nemyslitelné připravit investiční strategii založenou na přímé soutěži s Vídní a její kongresovou politikou ve vztahu k prestižním a velkým kongresům. Příležitosti jsou však spatřovány v oblasti kongresů střední velikosti. Cílem je dosáhnout stavu, kdy spojení Brna s tímto typem kongresů bude považováno za víceméně automatické a dané. Experti KERM doporučují pro destinační management využívat novou značku Moravia Convention Bureau (CCR JM).

5.3.2 Využít prostory areálu společnosti Veletrhy Brno, a.s. mimo dobu konání veletržních akcí

V současné době čelí společnost Veletrhy Brno, a.s. nepříznivým dopadům globální ekonomické krize. Nižší tržby v důsledku krize v kombinaci se splácením úvěru na výstavbu nového pavilonu P jsou novou výzvou pro hledání dalších cest k vylepšení cash-flow firmy. Jednou z cest, které přicházejí v úvahu, je intenzivnější komplexní využití rozsáhlého veletržního areálu BVV. Součástí areálu jsou kromě samotných veletržních pavilonů a volných ploch také budovy, které jsou v současnosti využívány sporadicky nebo vůbec. V tomto doporučení KERM v podstatě obecně apeluje na angažovanost města Brna při hledání a organizaci možného využití zařízení a prostor BVV k jiným než tradičním veletržním aktivitám. Z pohledu KERM má smysl nabídnout partnerství města při marketingu příležitostí a organizaci možných akcí v oblasti cestovního ruchu a aktivit volného času (koncerty, významné návštěvy, shromáždění apod.). V ideové rovině se KERM rovněž zabýval možností zřízení stálé a společné prezentace BVV a města v oblasti nových a šetrných technologií, kterým chce město poskytnout strategickou podporu, a dosáhnout tak žádaného myšlenkového spojení v rámci vlastní identity (inovativní město & green economy).

5.3.3 Vytvořit prestižní seznam doporučených "garantovaných" zařízení v oblasti gastronomie

Nejen zahraniční manažeři a vědci působící v Brně, ale i účastníci veletrhů, kongresů a běžní turisté podle expertů KERM volají po sestavení a propagaci jakéhosi prestižního seznamu gastronomických zařízení a ubytovacích služeb v Brně. Tím, že bude vybraný podnikatelský subjekt zařazen do seznamu, bude pro poptávajícího jistou garancí, že toto zařízení splňuje určitou kvalitu poskytovaných služeb.

Seznam městem doporučených restaurací (např. ve vztahu ke 3-4 základním příležitostem) je vhodné vydat v tištěné brožuře a umístit také na internet do sekce cestovní ruch gastronomie.

5.3.4 Zavést systém certifikace

Experti KERM doporučují využít systému certifikace jako určitého tlaku na zlepšování služeb nejen v brněnských restauračních zařízeních, ale i v brněnských hotelích. Tento systém certifikace, v podstatě obdoba hvězdiček u ubytovacích zařízení, by měl být nastaven a implementován v úzké spolupráci Centrály cestovního ruchu jižní Moravy, Asociací hotelů a restaurací a jednotlivých brněnských podnikatelských subjektů. Dá se předpokládat, že o certifikaci by mohli mít zájem zejména podnikatelé, kteří se primárně orientují na kvalitu. Při současné krizi cestovního ruchu v České republice hledají provozovatelé restaurací i ubytovacích zařízení další možnosti vlastního rozvoje a možnost disponovat certifikátem prokazujícím určitou kvalitu poskytovaných služeb by pro ně mohla představovat jistou konkurenční výhodu. Jinými slovy, kvalitní provozovatelé chtějí sdělit potenciálním zákazníkům, že úroveň poskytování služeb je u nich vyšší, a tím se odlišit od konkurence. Návštěvník Brna (zákazník) by se měl o úspěšné certifikaci dozvědět přímo z propagačních materiálů certifikovaného zařízení nebo např. na portálu www.brno.cz a na dalších relevantních místech. Experti KERM doporučují v této věci využít

plánovanou aktivitu Německa, Maďarska, Rakouska a České republiky tzv. Středoevropskou klasifikaci hotelů a restaurací.

5.3.5 Propagovat místní moravskou kuchyni a místních produktů

Trendem v regionálním rozvoji a cestovním ruchu je v současné době zážitková gastronomie postavená na autentických receptech a lokálních produktech. Nejde přitom o propagaci receptů typu Brněnský drak a Venušiny vdolky, ale jde o systémový přístup, kdy město podporuje sestavení „místní“ kuchařky, založené na použití autentických lokálních produktů, přičemž jako hlavní se nabízí gastronomie v souvislosti s moravskými víny variace na téma moravské víno. Experti KERM navrhnou sestavit seznam městem doporučených receptů autentické místní kuchyně a vydat jej v knižní podobě a recepty rovněž umístit na portál www.brno.cz do příslušné sekce - cestovní ruch / gastronomie.

5.3.6 Best practices z partnerských měst a regionů

Města podobné velikosti a významu se potýkají s řadou shodných problémů. Výměna zkušeností a námětů na metody řešení těchto problémů by napomohla vyvarovat se případných chybných kroků a přispěla by k vyšší efektivitě vynakládání veřejných prostředků. Implementaci tohoto doporučení by mohl uskutečnit například Odbor zahraničních vztahů Magistrátu města Brna, a to formou prověřování možné spolupráce s partnerskými městy zejména v oblastech definovaných jednotlivými problémy rozvoje města v rámci KERM.

6. Resumé

6.1 KERM – rozvoj konkurenceschopnosti

Následující tabulka ukazuje očekávaný dopad navrhovaných projektů a doporučení KERM na rozvoj konkurenceschopnosti města. Hodnocení bylo provedeno na základě jednoduchého propojení míry veřejné intervence (hodnoceno počtem projektů a doporučovaných řešení) s jednotlivými faktory konkurenceschopnosti.

Faktor konkurenceschopnosti	Míra intervence (počet projektů a doporučení KERM)	Míra intervence (%)
Produktivní kapitál a zdroje	7	15,5
Lidské zdroje a intelektuální kapitál	9	20,0
VaV a inovační prostředí	9	20,0
Infrastruktura	6	13,5
Kvalita prostředí	7	15,5
Úroveň dialogu mezi soukromým a veřejným sektorem	7	15,5

Lze konstatovat, že navrhovaná intervence je v KERM alokována vyváženě, přičemž zároveň je viditelná preference ve vztahu k:

- dostupnému produktivnímu kapitálu a zdrojům - jedná se o velmi autonomní oblast profilace městských politik zaměřených na disponibilitu budov a pozemků, schopnost města uspokojit prostorové nároky nejrozličnějších typů investorů, dále na celou oblast plánování a rozvoje a na zrychlení výnosů veřejných rozpočtů,
- lidské zdroje, intelektuální kapitál, VaV a inovační prostředí – jedná se částečně o autonomní oblast pro zaměření městských politik (stipendijní programy, zatraktivnění Brna jako místa výkonu práce a města se znalostní ekonomikou elitám) a částečně o oblasti, kde intervence veřejného sektoru bude sdílená, zde zejména v oblasti dalšího zlepšování inovačního prostředí v Brně v rámci společných aktivit města a Jihomoravského kraje.

6.2 Závěr

Prostřednictvím KERMU město zpřesňuje zaměření veřejných intervencí v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti a místního ekonomického rozvoje. Řešitelský tým považuje KERM za dokument otevřený a živý, se kterým bude vedení města pracovat jak při realizaci navrhovaných projektů, tak při transformaci doporučených řešení do podoby konkrétních projektů. Jako materiál koncepční a dlouhodobé povahy má KERM, stejně jako Strategie pro Brno a její další

prováděcí dokumenty, nezastupitelnou pozici při sestavování rozpočtových výhledů města.

KERM přináší specifická řešení pro posilování konkurenceschopnosti města a v oblastech místního ekonomického rozvoje a rozvoje znalostní ekonomiky města navazuje na Strategii pro Brno. Experti KERM jsou si vědomi, že dokončením prací na KERM posilování konkurenceschopnosti v Brně nesmí skončit. Naopak, již v průběhu prací expertních skupin KERM byl formulován jednoznačný požadavek, aby se KERM po skončení prací na dokumentu jistým způsobem institucionalizoval a aby činnost expertních skupin v úzké interakci s vedením města pokračovala. Jeho realizace v praxi bude znamenat, že KERM má smysl. Proto doporučení k institucionalizaci nové platformy KERM má klíčové místo v portfoliu navrhovaných opatření. Tento spontánní a na dobrovolném základě formulovaný požadavek ze strany špiček podnikatelské a akademické sféry ve městě považuje řešitelský tým KERM za nejvyšší přidanou hodnotu práce na KERM.

Příloha č. 1**Seznam členů expertních skupin****Obsah:**

Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	31
Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	32
Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl	34

Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

jméno	společnost
Ing. Petr Bajer, CSc.	Regionální hospodářská komora Brno, ředitel
Ing. Zbyněk Buš	KPMG Česká republika s.r.o., ředitel sekce fúze a akvizice
Ing. Jana Červencová	ORF MMB, vedoucí odboru
Ing. arch. Jaroslav Dokoupil	Arch.Design, s.r.o., jednatel, zástupce zpracovatele ÚPMB
Ing. Jiří Fajkus	REAL SPEKTRUM GROUP a.s., člen představenstva
Ing. arch. Jiří Fixel	Atelier ERA, architekt
Ing. Olga Girstlová	Flexibuild s.r.o., jednatelka
Ing. arch. Eva Hamrlová	OÚPSŘ KÚ JMK, vedoucí odboru
Mgr. Jan Hladík	Regionální rozvojová agentura JMK, specialista na brownfields
Mgr. Petr Chládek	JIC, manažer Regionální inovační strategie JMK
Mgr. Lucie Kuljovská	Czechinvest, ředitelka Regionální kanceláře Brno
Ing. Mgr. Kateřina Leopoldová	OÚPR MMB, vedoucí oddělení územní a hospodářské koncepce
Ing. arch. Marcela Loupancová	Technologický Park Brno, a.s., manažerka
Ing. Josef Luňáček	Brněnské komunikace a.s., technický ředitel
Ing. Ivo Minařík	Odbor regionálního rozvoje KÚ JMK, vedoucí odboru
Ing. Roman Nekula	Brněnské komunikace a.s., správní ředitel
Mgr. Zuzana Petrová	MO MMB, vedoucí oddělení rozvojových lokalit
Mgr. et Mgr. Martin Potůček	Czechinvest, ředitel Regionální kanceláře Brno
Ing. Hana Řepová	Úsek hospodářský MMB, vedoucí úseku
Ing. arch. Miloš Schneider	K4 a.s., místopředseda představenstva
Ing. Jiří Švestka	K4 a.s., předseda představenstva
Doc. RNDr. Milan Víturka, CSc.	Ekonomicko-správní fakulta MU, vedoucí katedry regionální ekonomie a správy
Ing. Dana Wendscheová, Ph.D.	OÚPR MMB, vedoucí odboru
Ing. Jan Zavřel	Jižní Centrum Brno, a.s., výkonný ředitel

Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

jméno	společnost
Ing. Pavel Beránek	Regionální rozvojová agentura jižní Moravy
JUDr. Vladimír Gašpar	Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, ředitel
Ing. Olga Girstlová	Flexibuild s.r.o., jednatelka
Ing. Petr Havlík	DAIKIN DEVICE CZECH REPUBLIC s.r.o., personální a správní ředitel
Ing. Jiří Hudeček	Jihomoravské inovační centrum, ředitel
Mgr. Petr Chládek	JIC, manažer Regionální inovační strategie JMK
Mgr. Libuše Chládková	Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu, zástupce ředitele
Pavel Iványi, MBA	Van Gansewinkel, a.s.
doc. MUDr. Tomáš Kára, Ph.D.	ICRC
Mgr. Petr Kostík	Krajská hospodářská komora jižní Moravy, ředitel
Mgr. Lucie Kuljovská	Czechinvest, ředitelka Regionální kanceláře Brno
Ing. Eva Kupsová	Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, vedoucí oddělení podpory investic a podnikání
Ing. Ivo Minařík	Odbor regionálního rozvoje KÚ JMK, vedoucí
RNDr. Josef Pitner PhD.	Úřad práce Brno – město, vedoucí oddělení analýz a prognóz
Ing. Tomáš Plaček	Letiště Brno a.s., ředitel
Mgr. et Mgr. Martin Potůček	Czechinvest, ředitel regionální kanceláře Brno
Martin Röhrich	Honeywell, manažer lidských zdrojů
Mgr. Marta Sargánková	Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod, ředitelka
Jan Skoták	INFOSYS BPO s.r.o., obchodní manažer
prof. Ing. Antonín Slaný, CSc.	Ekonomicko–správní fakulta MU, prorektor pro vzdělávací činnost, vedoucí katedry ekonomie, vedoucí Centra výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky
prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc.	Centrum pro transfer technologií MU, ředitel
prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc.	Fakulta stavební VUT, děkan
Ing. Jiří Uklein, Ph.D.	Úřad práce Brno – město, ředitel

jméno	společnost
Ing. Vlastimil Veselý, PhD., MBA	First Inovation Park, Brnopolis, odborník na problematiku kreativních měst
prof. Ing. Radimír Vrba, CSc.	Fakulta elektrotechniky a informačních technologií VUT, děkan

Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

jméno	společnost
Ing. Jaroslav Bílek	Veletrhy Brno a.s., vedoucí Odboru rozvoje projektů
Ing. arch. Iveta Černá	Muzeum města Brna, vedoucí pracoviště Vila Tugendhat
PhDr. Petra Kačírková, Ph.D.	Turistické informační centrum v Brně, vedoucí střediska, zástupce ředitele
Ing. Jan Klimeš	Veletrhy Brno a.s., projektový manažer
Mgr. Jan Krčmář	COMPRESS s r. o., Kontaktní kancelář města Vídně, ředitel
Ing. Ivana Lukášková	Oddělení cestovního ruchu ORR KÚ JMK, vedoucí oddělení
Ing. Ivo Minařík	Odbor regionálního rozvoje KÚ JMK, vedoucí
Jiří Morávek	SNIP & CO, reklamní společnost, spol. s r.o., společník, generální ředitel
Tomio Okamura	Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, člen prezidia a tiskový mluvčí
Ing. Helena Pískovská	Svaz obchodu a cestovního ruchu, čestná prezidentka
Ing. Tomáš Plaček	Letiště Brno a.s., ředitel
Marek Pokorný	Moravská galerie v Brně, ředitel
PhDr. Viera Rusínková	Odbor kultury MMB, vedoucí odboru
Michal Říčanek	Hotel International Brno, obchodní ředitel
Hana Svobodová	AUTOMOTODROM BRNO, a.s., manažerka cestovní agentury
Ing. Martin Šauer, Ph.D.	Ekonomicko-správní fakulta MU, odborný asistent
Mgr. Monika Šimková	Brněnské kulturní centrum, ředitelka
Ivana Ulmanová	AUTOMOTODROM BRNO, a.s., výkonná ředitelka
Mgr. Zuzana Vojtová	Centrála cestovního ruchu jižní Moravy, ředitelka

Příloha č. 2

Členění jednotlivých problémů rozvoje města podle faktorů konkurenceschopnosti

	Produktivní kapitál	Lidské zdroje a intelektuální kapitál	VaV a inovační prostředí	Tradiční infrastruktura	Nová infrastruktura	Kvalita prostředí	Kvalita a úroveň dialogu PP	Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	Konkurence-schopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl
Absence koncepce hospodaření s majetkem města	10	1	1	9	3	5	8	32	2	4
Absence nabídky atraktivit pro typické návštěvníky kongresů a veletrhů	2	3	1	3	6	16	6	2	2	35
Absence systému komunikace mezi firemní, akademickou sférou a veřejnou správou	0	4	4	1	1	2	24	7	31	1
Absence systému péče o investory na úrovni města Brna	9	4	2	6	4	4	8	22	13	2
Absence systému pravidelného ročního marketingového plánu (včetně schváleného rozpočtu) se zaměřením na hospodářský marketing	6	0	4	2	5	10	10	7	6	27
Aplikace podobných strategií v soutěži regionů resp. velkých měst (např. podpora průmyslových zón...) aneb lze využít strategii „blue ocean“ na úrovni měst?	4	7	2	4	7	4	8	15	17	7
Existující kapacita infrastruktury pro podporu inovačního podnikání zatím nedosahuje předchozími studiemi stanoveného optima	1	1	14	2	15	3	1	12	26	2
Malá snaha o udržení vysoce kvalifikovaných lidí (elit) ve městě	2	23	4	0	2	6	0	5	32	3
Malé propojení výzkumu a praxe, chybějící systém dlouhodobé podpory výzkumu a praxe	0	4	24	0	2	2	5	5	35	0
Nedostatečná atraktivita klíčových vědních oborů pro mladé talenty	0	17	15	0	1	3	1	3	35	1

	Produktivní kapitál	Lidské zdroje a intelektuální kapitál	VaV a inovační prostředí	Tradiční infrastruktura	Nová infrastruktura	Kvalita prostředí	Kvalita a úroveň dialogu PP	Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl
Nedostatečná nabídka produktů pro cestovní ruch	1	4	1	4	7	18	1	1	2	35
Nedostatečná nabídka připravených ploch pro rozvoj podnikání	5	2	0	9	12	8	0	36	2	1
Nedostatečná nabídka volnočasových aktivit, která jsou klíčová pro rozvoj metropolitní oblasti	1	2	0	5	8	18	3	5	11	23
Nedostatečná propagace města jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání	0	3	11	1	0	7	11	2	18	19
Nedostatečná vazba mezi požadavky trhu práce a studijními obory	1	17	6	1	1	3	7	4	34	2
Nedostatečný rozvoj inovativních firem / Existence jen malé skupiny lidí s kompetencemi potřebnými pro založení a rozvoj inovativních firem a řízení inovativních procesů (projektů) v existujících firmách / Nedostatečné finanční nástroje pro efektivní podporu rozvoje inovativních společností	5	8	18	3	2	2	2	5	34	1
Neexistence transparentní nabídky vědeckých kapacit pro jiná vědecká pracoviště resp. pro firemní sféru	0	9	23	0	1	2	1	5	34	1
Nepřipravenost procesů a podpůrných mechanismů pro příchod kvalifikovaných cizinců (vědci, manažeři) a českých expatriotů	0	18	8	1	3	6	1	9	28	3

	Produktivní kapitál	Lidské zdroje a intelektuální kapitál	VaV a inovační prostředí	Tradiční infrastruktura	Nová infrastruktura	Kvalita prostředí	Kvalita a úroveň dialogu PP	Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl
Nerovnoměrný rozvoj města z hlediska jednotlivých funkčních složek (bydlení, nakupování, pracovní příležitosti)	2	2	0	5	6	18	2	27	10	3
Nerozvinutý systém podpory transferu technologií v regionu	0	0	18	1	6	5	2	13	26	0
Nevhodná struktura zaměstnanosti ve městě	2	29	2	1	0	3	0	8	30	3
Nevyhovující dostupnost Brna z globálních center (Paříž, Mnichov, Frankfurt nad Mohanem)	0	3	0	14	11	9	0	12	8	20
Nevyužitý potenciál kongresového průmyslu	3	2	4	5	9	9	2	1	6	32
Nevyužitý potenciál letiště Brno – Tuřany	1	0	1	18	7	10	0	6	9	25
Nízká schopnost získat, rozvíjet a udržet talenty v JMK na všech úrovních vzdělávání	1	21	6	0	7	3	2	3	33	4
Pokles daňových příjmů města (vliv ekonomické krize, dopady suburbanizace)	22	1	0	6	9	4	3	21	13	4
Postupný rozklad kompaktní městské struktury např. z důvodu suburbanizace	2	1	1	11	0	16	0	31	8	3
Projekt Europoint Brno (přestavba a modernizace železničního uzlu Brno)	0	1	0	10	14	10	2	27	5	8
Přítomnost relativně malého množství globálně konkurenceschopných firem	9	5	6	1	7	4	5	16	22	3
Riziko odchodu zahraničních investorů	9	11	0	5	5	5	2	17	20	3
Riziko vzniku nových brownfields	8	0	0	9	9	8	2	33	5	1

	Produktivní kapitál	Lidské zdroje a intelektuální kapitál	VaV a inovační prostředí	Tradiční infrastruktura	Nová infrastruktura	Kvalita prostředí	Kvalita a úroveň dialogu PP	Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	Konkurenční schopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl
Stagnace a pokles veletřního průmyslu	8	4	4	3	8	6	1	2	3	34
Vysoký podíl ploch brownfields	8	1	1	12	6	5	1	30	5	3
PP projekty	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Nesystémová a nedostatečná komunikace s podnikovou sférou	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Dlouhodobý "orgán" na podporu komunikace mezi podnikateli a municipalitou	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Koordinace strategie s JMK v rámci CENTROPE	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Zastoupení expertů z praxe do práce "komisi" a přípravy podkladů pro ZMB	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Nedostatečné využití komplexní spolupráce partnerských měst a regionů	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Efektivnost privatizace městského majetku s ohledem na strategii rozvoje města	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Nízká důvěra mezi lidmi, nízká vzájemná úcta, nízká schopnost ocenit práci druhých	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Nedostatečná údržba veřejných prostranství a jejich nápaditější využití	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Nízká kvalita služeb v pohostinství a hotelnictví	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Nedostatečná aktivita podnikatelských subjektů při tvorbě ucelených "balíčků"	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Absence řízení cestovního ruchu (absence odboru CR v rámci MMB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Poznámka: kurzívou jsou uvedeny problémy nově identifikované členy expertních skupin.

Příloha č. 3

Výsledky hodnocení významnosti podle problémových okruhů

(hodnocení významnosti na stupnici 1-5; 1=nejvýznamnější)

Obsah:

Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika	42
Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě	43
Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl	44

Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

Problémy rozvoje města	hodnocení
Nedostatečná nabídka připravených ploch pro rozvoj podnikání	1,3
Projekt Europoint Brno (přestavba a modernizace železničního uzlu Brno)	1,6
Přítomnost relativně malého množství globálně konkurenceschopných firem	1,9
Riziko odchodu zahraničních investorů	2,1
Absence koncepce hospodaření s majetkem města	2,1
PP projekty	2,1
Nerozvinutý systém podpory transferu technologií v regionu	2,1
Nesystémová a nedostatečná komunikace s podnikovou sférou (Dlouhodobý "orgán" na podporu komunikace mezi podnikateli a municipalitou, Zastoupení expertů z praxe do práce "komisí" a přípravy podkladů pro ZMB)	2,2
Vysoký podíl ploch brownfields	2,2
Absence systému komunikace mezi firemní, akademickou sférou a veřejnou správou	2,2
Nedostatečný rozvoj inovativních firem / Existence jen malé skupiny lidí s kompetencemi potřebnými pro založení a rozvoj inovativních firem a řízení inovativních procesů (projektů) v existujících firmách / Nedostatečné finanční nástroje pro efektivní podporu rozvoje inovativních společností	2,3
Absence systému péče o investory na úrovni města Brna	2,4
Pokles daňových příjmů města (vliv ekonomické krize, dopady suburbanizace)	2,4
Nevyužitý potenciál letiště Brno – Tuřany	2,5
Existující kapacita infrastruktury pro podporu inovačního podnikání zatím nedosahuje předchozími studiemi stanoveného optima	2,6
Nerovnoměrný rozvoj města z hlediska jednotlivých funkčních složek (bydlení, nakupování, pracovní příležitosti)	2,6
Efektivnost privatizace městského majetku s ohledem na strategii rozvoje města	2,7
Nevyhovující dostupnost Brna z globálních center (Paříž, Mnichov, Frankfurt nad Mohanem)	2,7
Nepřipravenost procesů a podpůrných mechanismů pro příchod kvalifikovaných cizinců (vědci, manažeři) a českých expatriotů	2,7
Postupný rozklad kompaktní městské struktury např. z důvodu suburbanizace	2,8

Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

Problémy rozvoje města	hodnocení
Malá snaha o udržení vysoce kvalifikovaných lidí (elit) ve městě	1,4
Absence systému komunikace mezi firemní, akademickou sférou a veřejnou správou	1,6
Nízká schopnost získat, rozvíjet a udržet talenty v JMK na všech úrovních vzdělávání	1,6
Nepřipravenost procesů a podpůrných mechanismů pro příchod kvalifikovaných cizinců (vědci, manažeři) a českých expatriotů	1,7
Nedostatečná vazba mezi požadavky trhu práce a studijními obory	1,8
Malé propojení výzkumu a praxe, chybějící systém dlouhodobé podpory výzkumu a praxe	1,8
Nedostatečná atraktivita klíčových vědních oborů pro mladé talenty	1,8
Nedostatečný rozvoj inovativních firem / Existence jen malé skupiny lidí s kompetencemi potřebnými pro založení a rozvoj inovativních firem a řízení inovativních procesů (projektů) v existujících firmách / Nedostatečné finanční nástroje pro efektivní podporu rozvoje inovativních společností	1,8
Riziko odchodu zahraničních investorů	1,9
Nedostatečná propagace města jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání	2,0
<i>Dlouhodobý "orgán" na podporu komunikace mezi podnikateli a municipalitou</i>	2,1
Přítomnost relativně malého množství globálně konkurenceschopných firem	2,2
<i>Nesystémová a nedostatečná komunikace s podnikovou sférou</i>	2,2
Nevyužitý potenciál letiště Brno – Tuřany	2,3
Nevyhovující dostupnost Brna z globálních center (Paříž, Mnichov, Frankfurt nad Mohanem)	2,3
<i>Nízká důvěra mezi lidmi, nízká vzájemná úcta, nízká schopnost ocenit práci druhých</i>	2,3
Nerozvinutý systém podpory transferu technologií v regionu	2,4
<i>Zastoupení expertů z praxe do práce "komisí" a přípravy podkladů pro ZMB</i>	2,4
Neexistence transparentní nabídky vědeckých kapacit pro jiná vědecká pracoviště resp. pro firemní sféru	2,5
Absence systému péče o investory na úrovni města Brna	2,5

Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

Problémy rozvoje města	hodnocení
Nevyužitý potenciál letiště Brno – Tuřany	1,7
Nevyhovující dostupnost Brna z globálních center (Paříž, Mnichov, Frankfurt nad Mohanem)	1,8
Stagnace a pokles veletržního průmyslu	2,0
Nevyužitý potenciál kongresového průmyslu	2,1
<i>Nízká kvalita služeb v pohostinství a hotelnictví</i>	2,1
Absence nabídky atraktivit pro typické návštěvníky kongresů a veletrhů	2,2
<i>Nedostatečná aktivita podnikatelských subjektů při tvorbě ucelených "balíčků"</i>	2,2
<i>Zastoupení expertů z praxe do práce "komisí" a přípravy podkladů pro ZMB</i>	2,2
Nedostatečná nabídka produktů pro cestovní ruch	2,3
Přítomnost relativně malého množství globálně konkurenceschopných firem	2,4
Projekt Europoint Brno (přestavba a modernizace železničního uzlu Brno)	2,5
Riziko odchodu zahraničních investorů	2,5
Nedostatečná atraktivita klíčových vědních oborů pro mladé talenty	2,5
<i>Nedostatečné využití komplexní spolupráce partnerských měst a regionů</i>	2,6
Absence systému pravidelného ročního marketingového plánu (včetně schváleného rozpočtu) se zaměřením na hospodářský marketing	2,6
Nedostatečná propagace města jako centra vědy, výzkumu a vzdělávání	2,8
<i>Absence řízení cestovního ruchu (absence odboru CR v rámci MMB)</i>	2,9
Nedostatečná nabídka volnočasových aktivit, která jsou klíčová pro rozvoj metropolitní oblasti	2,9
Nízká schopnost získat, rozvíjet a udržet talenty v JMK na všech úrovních vzdělávání	2,9
Aplikace podobných strategií v soutěži regionů resp. velkých měst (např. podpora průmyslových zón...) aneb lze využít strategii „blue ocean“ na úrovni měst?	3,3

Příloha č. 4

Návrhy projektových záměrů

Obsah

1. PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ, ÚZEMNÍ A MAJETKOVÁ PROBLEMATIKA	47
1.1 Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – greenfields	47
1.2 Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – brownfields	47
1.3 Komparativní studie globální dopravní dostupnosti Brna (automobilová, železniční, autobusová, letecká), srovnání jednotlivých řešení.....	47
1.4 Ověřit legislativní rámec veřejné podpory (města) při provozu leteckých linek	48
1.5 Zdůraznit ekonomický přínos realizace projektu Europoint Brno (ŽUB).....	48
1.6 Vytvořit seznam projektů města realizovatelných formou PPP.....	48
1.7 Připravit metodické postupy pro PPP projekty realizované městem	49
1.8 Založit komunikační platformu – KERM (poradní skupina jednotlivých komisí RMB)	49
1.9 Analyzovat možnost úpravy daně nemovitosti	49
1.10 Definovat nefinanční nástroje městské pomoci vlastníkům brownfields.....	50
1.11 Podpořit uspořádání prestižního kongresu nebo konference se zaměřením na green economy.....	50
1.12 Zavést koordinovaný systém péče o investory ve městě	50
1.13 Analyzovat, zda finanční motivace k přihlášení se k trvalému bydlišti v Brně) bude efektivní vzhledem k očekávanému efektu zvýšení daňového výnosu	51
2. KONKURENCESCHOPNOST MĚSTA, ZAMĚSTNANOST, VĚDA, VÝZKUM A INOVACE VE MĚSTĚ	52
2.1 Spolupracovat na realizaci projektu Moravian Science Center	52
2.2 Realizovat projekt Doplnková stipendia pro talentované PhD studenty	52
2.3 Realizovat projekt Granty pro talentované studenty VŠ zapojených do vědeckých aktivit (projekt RIS)	52
2.4 Realizovat projekt Inovační vouchery	53

2.5 Realizovat projekt Fond na podporu inovativního podnikání (Seed fund, fond mikropůjček)	53
3. HOSPODÁŘSKÝ MARKETING MĚSTA, CESTOVNÍ RUCH, KONGRESOVÝ PRŮMYSL	54
3.1 Zadat Studii proveditelnosti výstavby nového kongresového centra (cca 2 000 účastníků)	54
3.2 Definovat nástroje městské podpory organizátorům kongresů a konferencí.....	54
3.3 Propojit kulturní akce s nejvýznamnějšími veletrhy (cca 5 veletržních akcí)	54
3.4 Zakomponovat centrální kalendář akcí do www.brno.cz - pro turisty, účastníky kongresů a veletrhů.....	54
3.5 Sestavit marketingový plán zaměřený na žádoucí ekonomický profil města na rok 2011	55

1. Podnikatelské prostředí, územní a majetková problematika

1.1 Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – greenfields

V souvislosti s obtížnější dostupností kapitálu na bankovním trhu hledají investoři hotové a připravené příležitosti. Stává se, že Brno nabízí jako investiční příležitost území a nemovitosti nepřipravené k reálnému prodeji, což vytváří dojem neprofesionality a vyvolává dlouhodobou negativní reakci na straně poptávky. „Balíčky“ se rozumí nabídka nemovitostí, území, příp. celých investičních řešení v oblasti greenfields (v praxi známo jako „selling documents“). Podstatou projektu balíčků je komplexnost (zahrnuje všechny informace o prodávaném majetku, i ty negativní), aktuálnost (data jsou udržovaná), ochota prodat (o prodeji nabízeného majetku bylo v orgánech města závazně rozhodnuto) a kontinuita (rozhodnutí o prodejnosti majetku platí dlouhodobě). Pomocí balíčků potenciální investor lépe a rychleji analyzuje ekonomiku svého projektu a rychleji realizuje výnos, což v konečném důsledku zrychluje jeho daňový odvod a daňový výnos veřejných rozpočtů.

1.2 Vytvořit a udržovat kompletně připravené nabídkové balíčky pro investory – brownfields

V souvislosti s obtížnější dostupností kapitálu na bankovních trzích hledají investoři hotové a připravené příležitosti. U brownfields je ve srovnání s přípravou „balíčků greenfields“ situace na jednu stranu složitější (možné staré ekologické zátěže, případně jiné „neznámé“) a na druhou stranu jednodušší (často v dobrých polohách). „Balíčky“ se rozumí nabídka nemovitostí, území příp. celých investičních řešení v oblasti brownfields (v praxi známo jako „selling documents“). Podstatou projektu balíčků je komplexnost (zahrnuje všechny informace o prodávaném majetku, i ty negativní), aktuálnost (data jsou udržovaná), prodejnost (o prodeji nabízeného majetku bylo v orgánech města závazně rozhodnuto) a kontinuita (rozhodnutí o prodejnosti majetku platí dlouhodobě). Pomocí balíčků potenciální investor lépe a rychleji analyzuje ekonomiku svého projektu a rychleji realizuje výnos, což v konečném důsledku zrychluje jeho daňový odvod a daňový výnos veřejných rozpočtů.

1.3 Komparativní studie globální dopravní dostupnosti Brna (automobilová, železniční, autobusová, letecká), srovnání jednotlivých řešení

Veřejná intervence s cílem zlepšit globální dopravní dostupnost města by podle KERM měla být determinována celkovými náklady a efekty. Vedení města musí mít k dispozici relevantní fakta a teprve poté může kvalifikovaně rozhodnout o zacílení veřejné intervence ve prospěch zlepšení globální dostupnosti Brna.

Smyslem projektu je zadat zpracování Komparativní studie globální dopravní dostupnosti Brna renomované firmě mezinárodně uznávané v oboru, která by posoudila ekonomické parametry a udržitelnost veřejné intervence, zaměřené například na vznik nových, případně rozšíření stávajících pravidelných (leteckých, autobusových linek apod. z a do Brna. Studie by měla na základě predikce

poptávky a nabídky odvodit finanční a ekonomické parametry veřejné intervence. Studie musí navrhnout zlepšení konektivity Brna.

Poznámka

ÚP Brno-město dodá zpracovatelům studie relevantní analýzu pohybu pracovních sil (včetně prognózy situace po blížícím se odstranění překážek na pracovním trhu Německa, Rakouska).

1.4 Ověřit legislativní rámec veřejné podpory (města) při provozu leteckých linek

V průběhu prací na KERM byla identifikovaná právní nejistota ohledně institutu veřejné podpory ve vztahu k potenciální veřejné intervenci směrem k rozšíření pravidelných linek z a do Brna.

Smyslem projektu je vypracovat právní analýzu možností a bariér veřejné intervence do podpory stávající a rozšiřování budoucí konektivity letiště Brno prostřednictvím pravidelných linek a tuto analýzu poskytnout jako podklad Komparativní studie globální dopravní dostupnosti Brna (viz návrh projektu 1.3).

1.5 Zdůraznit ekonomický přínos realizace projektu Europoint Brno (ŽUB)

Experti KERM shodně konstatovali, že vývoj kolem nejvýznamnějšího současného brněnského strategického projektu Europoint Brno může vést až k situaci, kdy bude ohroženo nejen čerpání plánovaného spolufinancování z evropských fondů, ale i samotné dokončení projektu podle původního plánu. Jednou z příčin stávajícího vývoje byly identifikovány dosud realizované kampaně na podporu projektu EUROPOINT Brno, které podle členů KERM nedostatečně akcentovaly vysvětlení **ekonomických přínosů projektu pro občany města Brna**. Navíc nebyly pro-aktivní a reagovaly pouze na negativní kampaň vedenou odpůrci strategického projektu, která získala příznivce i mezi obyvateli města Brna, což jí dodalo jisté legitimacy.

Experti KERM navrhnou realizovat PR kampaň vedenou na nejvyšší možné profesionální úrovni. Kampaň musí akcentovat zejména ekonomické přínosy projektu pro město ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Věcně musí akcentovat rozvoj unikátního území 200 ha v návaznosti na historické jádro města a jeho pozitivní ekonomické stimuly (vliv na zaměstnanost, snížení dopadů krize na občany Brna apod.). Pokud se kampaň zmíní o železničním nádraží, tak vždy jen ve smyslu jeho integrace s autobusovým nádražím. Experti KERM doporučují zakomponovat do projektu rovněž vytvoření iniciativy „PRO“, jejíž obrysy byly formulovány již v KERM a která potenciální kampaň „PROTI“ postaví do nevýhodnější, reaktivní pozice.

1.6 Vytvořit seznam projektů města realizovatelných formou PPP

Sdružování soukromých a veřejných zdrojů je s ohledem na stav veřejných rozpočtů jednou z možných budoucích cest veřejného investování nejen v Brně a nejen v ČR. PPP projekty nejsou univerzálním řešením; vždy je třeba analyzovat hodnotu získávanou městem za vynaložené peníze ve srovnání s tradičními formami investování. Nicméně v oblasti městem dosud tradičně investovaných a provozovaných projektů lze identifikovat mnohé příležitosti k realizaci dle PPP schémat, kterých je celá řada.

Smyslem projektu je identifikovat a rámcově analyzovat projekty města, které jsou potenciálně vhodné k realizaci formou PPP. Typově by se mělo jednat o projekty, které zajišťují infrastrukturu příp. poskytují jinou službu, po které je do značné míry konstantní a predikovatelná poptávka. V Brně může jít o některé objekty na silniční síti (lávky, mosty, tunely), technickou infrastrukturu, administrativní provozy, nemocnice, parkovací domy, centra volného času, kulturní zařízení a některé dopravní systémy (lanovky, rychlodráhy apod.....). Má se za to, že po sestavení seznamu potenciálně vhodných městských projektů vznikne na základě srovnání čisté současné hodnoty realizace formou PPP a realizace tradiční formou hierarchizované portfolio projektů, dle kterého bude možno celý investiční proces zefektivnit a hlavně zrychlit. Pro sestavování budoucích rozpočtů bude jasnější, kde zapojit vlastní zdroje a kde zapojit PPP schéma.

1.7 Připravit metodické postupy pro PPP projekty realizované městem

Investiční postupy pomocí PPP schémat jsou ve městech ČR v praxi dosud neověřené. Brno, ani jiná města nedisponují standardními manuály nejlepších praxí, které by jim usnadnily rozhodovací proces. Postupuje se ad hoc, schází rutina a zběhlost zejména ve srovnání s tradičními dodavatelsko-odběratelskými vztahy ve stavebnictví, kde naopak metodicky aparát zbytněl a léty praxe se stal robustně rutinní na všech úrovních. To v konečném důsledku může znevýhodňovat PPP projekt i v těch situacích, kdy by pro město byl mnohem výhodnější, než tradiční postup.

Cílem projektu je připravit metodické manuály pro investování formou PPP projektů. V celém procesu PPP je možno vysledovat tři základní etapy, které by měly být metodicky upraveny. Jde především o vnitřní analýzu příležitostí a sestavení portfolio vhodných projektů. To je ošetřeno předchozím opatřením (1.6), je však nutné toto portfolio udržovat. Dále jde o systematické podávání informací potenciálním investorů; zde je nutno připravit pravidla pro sestavení a distribuci informačních memorand o jednotlivých příležitostech potenciálním partnerům. A závěrečným krokem metodiky je sestavení metodických a možná i honorářových pravidel pro zpracovávání koncesních projektů (příp. jiných typů studií ověřujících proveditelnost) u těch projektů, o které soukromý sektor projevil zájem.

1.8 Založit komunikační platformu – KERM (poradní skupina jednotlivých komisí RMB)

Návrh projektu je popsán v kapitole 4. Hlavní doporučení (4.3 Vytvoření platformy pro trvalou spolupráci vedení města a vedoucích reprezentantů podnikatelské, akademické a vědecké sféry).

1.9 Analyzovat možnost úpravy daně nemovitosti

Experti KERM považují za možné, že trh s brownfields (BF) může být rozhybán i pomocí upravených sazeb daně z nemovitostí. Daň z nemovitostí je jako jediná daň v přímé gesci města a plyne přímo do městského rozpočtu. Její výměra je přímo úměrná plošným výměrám nemovitostí (stavby a pozemky).

Smyslem projektu je analyzovat, zda je možné upravit sazbu daně z nemovitostí (respektivě korekční koeficient) právě pro určitou skupinu nemovitostí (BF).

Jinými slovy, zda je možné upravit výpočet daně z nemovitostí v závislosti na jiných parametrech než je plošná výměra (nabízí se např.: hodnota nemovitostí) a na základě toho odvodit, jaký pohyb na trhu s BF by nastal v případě pohybu daně směrem dolů nebo nahoru. Další postup města pak závisí na výstupech analýzy. Podle doporučení expertů KERM je hlavním cílem motivovat vlastníky BF ke změně status quo.

1.10 Definovat nefinanční nástroje městské pomoci vlastníkům brownfields

Experti KERM se domnívají, že je nezbytné ze strany města vlastníkům brownfields nabídnout nejen restrikce, hrozby a negativní motivace, ale i specifickou pomoc. Výstupem projektu by mělo být definované portfolio nefinančních nástrojů, které by vlastníkům brownfields umožnilo dosud nevyužité plochy smysluplně a v souladu se zájmy města využít. Nabízí se nástroje jako například institut transformačních ploch v ÚPMB. Dalšími nástroji by mohla být informační a metodická podpora (využití dotačních titulů) apod.

1.11 Podpořit uspořádání prestižního kongresu nebo konference se zaměřením na green economy

Jde o součást strategických aktivit města k naplňování té části strategického profilu, která by měla být orientována na udržitelné technologie v investičním procesu.

Smyslem projektu je nalézt v podnikatelském a akademickém prostředí v Brně partnery pro společnou organizaci kongresu/konference zaměřené na moderní trendy v rozvoji a investiční výstavbě. Společně s partnery poté navrhnout rámec pro formát/věcný obsah akce (2010-11) a realizovat první ročník v roce 2012. KERM přitom vychází z myšlenky, že se toto fórum stane tradiční a pravidelnou platformou pro prezentaci výstupů pilotních projektů v oboru realizovaných městem Brnem a jeho partnery.

1.12 Zavést koordinovaný systém péče o investory ve městě

Péče o investory na území města Brna netrpí ani tak nefunkčností, jako nesystémovostí a nekoordinovaností. Na jednom poli se zde střetávají povinnosti a zájmy města, JMK a dalších přímo zapojených institucí (RRA, komory a další...). Konečným důsledkem potom je neprofesionální organizační propletenec, který staví celý veřejný sektor do nekompetentní pozice a způsobuje, že investoři, zejména zahraniční, jej nepovažují za relevantního partnera.

Smyslem projektu je iniciace a vznik koordinovaného systému péče o investory. Systémově je nutno upravit zejména odpovědnosti/povinnosti ve vztahu k velikosti/původu/geografické lokalizaci investorů. KERM se domnívá, že ve vztahu k domácím malým a středním podnikům je role komor jasná. Ve vztahu k významným zahraničním a tuzemským investorům lokalizovaným v brněnské aglomeraci je role města rovněž obtížně nahraditelná. Mimo území aglomerace spadá péče o investory do gesce Jihomoravského kraje. Na tomto půdorysu je nutné hledat shodu všech aktérů. Prvním krokem může být podpis společného memoranda, kde péče o investory a podnikatelské prostředí bude jedním z hlavních bodů (viz hlavní doporučení KERM).

1.13 Analyzovat, zda finanční motivace k přihlášení se k trvalému bydlišti v Brně) bude efektivní vzhledem k očekávanému efektu zvýšení daňového výnosu

Sdílené daně, mezi které patří mimo jiné daň z příjmů fyzických osob, jsou přerozdělovány na základě počtu obyvatel (statistika ČSÚ). Je možné, že růst výnosu z těchto daní představuje poměrně významnou část příjmové stránky městského rozpočtu. Odhady uvádí, že v Brně denně, po dobu minimálně 5 dnů v týdnu, žije více 500 000 obyvatel, přičemž administrativní obec Brno vykazuje statisticky mnohem nižší hodnoty. Pokud by náklady na získání např. 50 000 nových trvale bydlících obyvatel formou kampaní a dalších možných motivačních benefitů (např. absolventům VŠ) byly v jisté relaci s možnými výnosy pro rozpočet, určitý smysl taková intervence má.

Smyslem projektu je kvalifikovaný rozbor a predikce modelových situací (na straně příjmů rozpočtu města Brna), ke kterým by došlo při růstu počtu trvale bydlících obyvatel v Brně. Situaci analyzovat ve třech scénářích: a) růst o 30 000, b) růst o 50 000, c) růst o 70 000. Zhodnotit příspěvek ke zvýšení výnosu rozpočtu města na daních přerozdělených dle kritéria Počet trvale bydlících obyvatel. Odhadnout náklady na motivační kampaň a dle výsledku srovnání nákladů a výnosů rozhodnout o cílech a způsobech realizace kampaně.

2. Konkurenceschopnost města, zaměstnanost, věda, výzkum a inovace ve městě

2.1 Spolupracovat na realizaci projektu Moravian Science Center

V oblasti inovací má zásadní význam výzkum v oblasti přírodovědných a technických oborů. Podíl absolventů těchto oborů v ČR je však hluboko pod průměrem EU-25. Jedním z neúčinnějších nástrojů, jak popularizovat vědu a přírodovědné a technické obory, jsou moderní interaktivní vědecko-technologická muzea (La Villette ve Francii aj.), která dokáží zajímavou a zábavnou formou prezentovat perspektivní obory a VaV. Tato muzea nemají jen vzdělávací funkci, ale slouží také jako propagátoři nejmodernějších technologií a vědeckých objevů. KERM předpokládá, že provoz takového centra přispěje jak ke zvýšení atraktivity vědy, výzkumu a přírodovědných a technických oborů, tak významně posílí žádoucí image Brna jako jednoho z nejvýznamnějších center světové vědy a výzkumu. Současně lze očekávat pozitivní vliv na turistický ruch v městě v souvislosti s předpokládaným nadregionálním přesahem Moravian Science Center.

Poznámka:

Projekt RIS3.

2.2 Realizovat projekt Doplnková stipendia pro talentované PhD studenty

V současné době nejsou naplňovány kvóty pro interní doktorandy zejména v technických a přírodovědných oborech. Hlavními důvody nezájmu o pokračování studia v PhD programech je především nedostatečné finanční ohodnocení PhD studentů a nedostatečné pracovní zázemí na VŠ – přístrojové vybavení, kancelářské prostory pro PhD studenty, kvalitní a dostatečná supervize výzkumu. Podpora studia PhD je vázána na synergické projekty VŠ s intervencemi veřejné sféry – CEITEC, ICRC a další projekty OP VaVpI.

Poznámka:

Projekt RIS3. Již v běhu.

2.3 Realizovat projekt Granty pro talentované studenty VŠ zapojených do vědeckých aktivit (projekt RIS)

Studenti VŠ často nemají dostatečné finanční prostředky na svůj osobnostní rozvoj: nákup odborné literatury, studijní stáže v zahraničí, nákup výpočetní techniky aj. Tento problém je nezávažnější u talentovaných studentů, kteří tak nemohou plně rozvíjet svůj potenciál. Jednou z možností, jak řešit tento problém, je vytvořit grantové schéma pro talentované vysokoškoláky, které by jim umožnilo získat finance na své vzdělávání. Granty by však byly udělovány jen nejlépe hodnoceným žádostem.

Poznámka:

Projekt RIS3.

2.4 Realizovat projekt Inovační vouchery

Snaha podpořit spolupráci VŠ a firem vychází z poznatků o značné míře oddělenosti a vzájemné nedůvěry obou světů. Výsledky výzkumu VŠ tak nejsou převáděny do praxe, i když by využity být mohly (pokud by se našla vhodná aplikace či/a partner). Na straně firem potom VŠ představují netransparentního, pomalého partnera. Jednou z příčin tohoto stavu je malé množství interakcí mezi oběma světy. Inovační vouchery mají za cíl zvýšit míru spolupráce obou oblastí. Nástroj by měl usnadnit a motivovat pilotní projekty spolupráce s předpokladem, že strany navážou dlouhodobější vztah a budou společně pracovat na náročnějších projektech. Konkrétně se jedná o dotaci na nákup služeb (znalostí) od vysokých škol. Klienty jsou malé nebo střední firmy lokalizované v regionu JMK. Předpokladem funkčnosti nástroje je minimální administrativní náročnost schvalovacích a monitorovacích procedur.

Poznámka:

Projekt RIS3. Již v běhu.

2.5 Realizovat projekt Fond na podporu inovativního podnikání (Seed fund, fond mikropůjček)

Prakticky plošným jevem v EU, ale i mimo hranice unie, je existence obtížně překonatelného finančního vakua, kterému čelí inovativní malí a střední podnikatelé. Vakuum vytváří aktuální nastavení trhu, kde privátní prostředky, tj. business angels, venture capital (BA, VC), mohou získat společnosti, které svůj podnikatelský záměr již do značné míry rozvinuly. Na druhé straně jediným (v ČR dramaticky nedostatkovým) zdrojem pro zahájení a časný rozvoj inovativního MSP jsou vlastní finance anebo finance z FFF (friends, family and fools) zdrojů. Tato situace je řešitelná intervencí s využitím veřejných zdrojů - financováním základního jmění společností v rozsahu, který umožní společnosti rozvinout se a seriózně se ucházet o zdroje, které jsou i na současném trhu dostatečně zastoupené – privátní investoři (BA, VC).

Poznámka:

Projekt RIS3.

3. Hospodářský marketing města, cestovní ruch, kongresový průmysl

3.1 Zadat Studii proveditelnosti výstavby nového kongresového centra (cca 2 000 účastníků)

Strategie vytýčená KERM zní „Brno, město kongresů střední velikosti“. Je přitom zřejmé, že městu chybí adekvátní prostor pro organizaci špičkových kongresů. Smyslem projektu je studijní ověření proveditelnosti a možností postavit a provozovat v Brně kongresové centrum s kapacitou do 2 000 osob. Analyzovat možnosti spolupráce při provozu centra (město ve spolupráci s BVV, případně další subjekt). Analyzovat možnosti výstavby formou operace na zelené louce, příp. rekonstrukce vhodných majetků, které KERM již identifikoval (např. pavilon BVV).

3.2 Definovat nástroje městské podpory organizátorům kongresů a konferencí

V odborné literatuře se uvádí, že host prestižního kongresu může ve městě typu Brna realizovat vydání až do výše 10.000 Kč za den konání kongresu. Existují města, která si tyto hosty předcházejí poskytnutím různých benefitů, v zásadě maličností, které nic nestojí, které však kongresového návštěvníka pozitivně oslovují, případně mu usnadňují pobyt ve městě po dobu konání kongresu. Smyslem projektu je definovat městské „benefit packages“ pro hosty vybraných-nejvýznamnějších kongresů konaných v Brně. Součástí BP může být: vícedenní jízdenka do MHD zdarma, vstupenka na kulturní představení v některých městem zřízených divadlech či filharmonii, parkovací karty pro centrum města, malé avšak vkusné a hodnotné dárky s tematikou Brna, apod.

3.3 Propojit kulturní akce s nejvýznamnějšími veletrhy (cca 5 veletržních akcí)

V době konání nejvýznamnějších veletržních akcí přijíždí do Brna velké množství návštěvníků. Mimo akce spojené přímo s veletrhy by bylo vhodné nabídnout jim další možnosti trávení volného času, např. různé kulturní akce. Tato představení či přehlídky by se měly stát významným faktorem při rozhodování o účasti na konkrétním veletrhu. Možnosti blíže se seznámit s městem a jeho společenským životem by zatraktivnila Brno natolik, že by se mohlo případně stát pro návštěvníky veletrhu i možnou destinací pro trávení dovolené.

U definovaných nejvýznamnějších veletrhů (Mezinárodní strojírenský veletrh, Stavební veletrhy, AUTOSALON BRNO, GO + REGIONTOUR) by se ve spolupráci s vedením BVV a kulturními institucemi vytypovaly vhodné kulturní akce a došlo by ke sladění termínů jejich konání.

3.4 Zakomponovat centrální kalendář akcí do www.bрно.cz - pro turisty, účastníky kongresů a veletrhů

Experti KERM doporučují sestavit centrální kalendář akcí a událostí (kulturních, zábavních, sportovních atd.). Tento průběžně aktualizovaný seznam bude umístěn na "redesignovaném" portálu města www.bрно.cz. Seznam by měl

být sestavován (s co nejdelším časovým horizontem) ve spolupráci s Brněnským kulturním centrem, resp. S Turistickým informačním centrem, které primárně zajišťuje sběr termínu a názvů akcí. Příslušný odbor Magistrátu města Brna následně zajistí technickou realizaci zveřejnění seznamu (včetně případného vzájemného propojení webových portálů a následné provazby na další zájmové weby s využitím automatizovaného systému výměny dat).

3.5 Sestavit marketingový plán zaměřený na žádoucí ekonomický profil města na rok 2011

Jedním z hlavních důvodů, proč KERM doporučuje zavést systém pravidelné tvorby ročního marketingového plánu, je standardizace a ukotvení marketingových aktivit související s žádoucím ekonomickým profilem a s ohledem na definovanou City Identity. Součástí tvorby plánu bude i přesná definice, jaký profil města je ve skutečnosti žádoucí (centrum znalostní ekonomiky, centrum VVI atp.). Jako nezbytné se expertům KERM jeví strukturovat plán do dnes již v podstatě standardizované formy marketingových plánů (cíle, segmentace cílových skupin, komunikační nástroje, rozpočet atd.). Plán by měl obsahovat navržené komunikační nástroje a měl by mít sestaven rozpočet na realizaci plánu.

Poznámka:

Marketingový plán bude interní dokument města.

Příloha č. 5

Seznam zkratk

BA	Business angels (zabezpečení financování projektů ze soukromých zdrojů, podpora ve formě know-how a profesionálních zkušeností investora v daném oboru)
BF	Brownfields
BP	Benefit package (balíček výhod)
BVV	Veletrhy Brno a.s.
CBA	Cost – Benefit Analysis (<i>Analýza nákladů a přínosů</i>)
CCR JM	Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava
CEITEC	Středoevropský technologický institut
CO ₂	Oxid uhličitý
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ES KERM	Expertní skupina Koncepce ekonomického rozvoje města
FFF	Friends, family and fools (počáteční investice z podnikatelova okolí)
HDP	Hrubý domácí produkt
HOTREC	Asociace hotelů a restaurací
ICRC	Centrum klinického výzkumu
JMK	Jihomoravský kraj
KERM	Koncepce ekonomického rozvoje města
KPMB	Kancelář primátora města Brna
KSM MMB	Kanceláři strategie města
MČ	Městská část
MHD	Městská hromadná doprava
MMB	Magistrát města Brna
MOZEK	Moravská záchranná ekonomická komise
MŠ	Mateřská škola
NERV	Národní ekonomická rada vlády
OP	Operační program
PhD	Philosophiae Doctor (vědecká hodnost doktora)
PPP	Public Private Partnerships (Partnerství veřejného a soukromého sektoru)
PR	Public Relations (vztahy s veřejností)

PRK JMK	Programu rozvoje Jihomoravského kraje
PRM	Problémy rozvoje města
RIS	Regionální inovační strategie
RMB	Rada města Brna
RRA	Regionální rozvojová agentura
SMB	Statutární město Brno
SŠ	Střední škola
ÚP	Úřad práce
ÚPMB	Územní plán města Brna
VaV	Věda a výzkum
VaVpI	Věda a výzkum pro inovace
VC	Venture capital (rizikový kapitál)
VŠ	Vysoká škola
VTP	Vědecko-technický park
VUT	Vysoké učení technické
VVI	Věda, výzkum a inovace
ZMB	Zastupitelstvo města Brna
ZŠ	Základní škola
ŽUB	Železniční uzel Brno